

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 131 (2995) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 június 13

Szebasztopol eleste órák kérdése!

Tobruk ellen két oldalról nagyarányu támadás bontakozik ki. — Japán partraszállást jelent a brit hírszolgálat az Aleuti szigetekről

Honvédeink újabb szovjet támadást vertek vissza

Zürichi jelentés szerint Charkovtól keletre nagyobb méretet öltött a német támadás. A brit hírszolgálat tegnap esti jelentése beismerte, hogy Timosenko a Donec mentén kénytelen volt feladni több megerősített szovjet állást. A szorongatott charkovi front tehermentesítésére Rzesev s Kallinin szakaszánál indított támadásokat a Szovjet.

Hasonlóképpen beismerte a hivatalos brit hírszolgálat azt is, hogy Szebasztopol helyzete rendkívül válságos és óráról-órára rosszabbodik.

Ugyancsak a brit hírszolgálat jelentése szerint Líbiában Rommel vezérezredes előkészületeiből látni lehet, hogy két oldalról nagyarányu támadás indul Tobruk ellen.

Szárzaföldön mintegy tíz német hadosztály áll támadásra készen, s levegőben szintén nagy a német erők főlénye. Mindezt a brit hírszolgálat állapítja meg, s hozzáteszi, hogy vagyis abasú csata áll küszöbön Knighsbridge vidékén is. Brit felderítő gépek jelentése szerint Rommel ezen a vidéken nehéztüzérséget vonultatott fel.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint a brit hírszolgálat newyorki különjelentésében közli, az amerikai haditengerészeti miniszterium közölte, hogy a japánok az Aleuti szigeteken partraszálltak.

Horváth József őrmester egyedül fegyverezte le egy szovjet harckocsi személyzetét

Budapestről jelentik: (MTI) A honvédezerkar közli: Június 6-án az ellenség megismételte a magyar arcvonal elleni támadásait. Csapataink eme újabb támadásokat is főlényesen visszautasították. Az ellenség védelmi munkálatait rohamjárőreink rajtaütésekkel és tüzérségünk pontos találati sikeresen zavarták. Az orosz harckocsi támadás bátorásával különösen kitűntette magát Horváth József, egy zalamegyei gyalogezred őrmestere, aki egy szovjet harckocsit egyedül megtámadott, azt kézigránnál mozgásképtelenné tette, majd a harckocsi egész személyzetét lefegyverezte.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Beavatott katonai körök a 6-ik számú hadijelentéssel kapcsolatban a következő tájékoztatást adták a Magyar Távirati Irodának: A most folyó hadműveletekből arra lehet következtetni, hogy a tengely szövetséges hadseregek természetesen folytatják az előkészületeket a Szovjettel való végső leszámolásra. Nagyon természetes az, hogy mikor és hogyan fog ez megtörténni, ma még nem időszerű. Azok a támadások, amelyeket a szovjet a magyar arcvonal ellen intézett, nyilvánvalóan azt a tényt szolgálták, hogy az arcvonal áttörésével lehetővé tegyék ezeknek az előkészületeknek megzavarását. A támadások igen hevesek voltak és a magyar vonalak előtt súlyos vérvesztésekkel összemoltak és nemcsak eredeti céljukat nem érték el, hanem egyetlen négyzetméter-

nyi területet sem tudtak elragadni a magyar csapatok által megszállt részből. Az elszenvedett súlyos vérvesztésnek tulajdonítható, hogy a szovjet ezeket a támadásokat folyó hó 6-ika óta megszüntette és fokozott igyekezettel épít ki saját védőállásait. Az ellenség védőállása kiépítését és megerősítését napról a rendkívül pontosan dolgozó magyar tüzérség bontja, éjjel pedig azok a rohamjárőrvállalkozások, amelyekben a magyar harcosok harcratermettsége, bátorsága és találékonysága kiválóan érvényesül. Ilyen vállalkozás során legutóbb egy járőr megsemmisített egy orosz támaszpontot, annak 20 főből álló megszálló erejével együtt. Egy másik támaszpont megszállóerejét foglyul ejtették és veszteség nélkül tértek vissza vonalainkba. A szombati hadijelentésben névszerint megemlített Horváth őrmes-

Amerikai repülőgépek súlyosan megsértették Törökország semlegességét

Istanbulból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Mint szombaton a kora reggeli órákban jelentették, pénteken kényszerleszállást végzett három illetve 4 amerikai repülőgép. Ezek csak egy részét képezik azoknak az amerikai gépeknek, amelyek pénteken Törökország felett elrepültek. Ankarai jelentés szerint kormánykörökben a helyzetet rendkívüli komolynak

ter páncélosok elleni harcában különösen figyelemreméltó, hogy az ellenség páncélos járművének harconkívül való helyezését és személyzetének foglyulejtését Horváth őrmester minden külső segítség nélkül, mindössze néhány kézi-erővel hajtott végre.

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök pénteken délelőtt hosszabb megbeszélést folytatott a haditengerészeti miniszterrel és a hadügyminiszterrel. Hírszerint a tanácskozások tárgya a Szovjet tehermentesítését célzó második arcvonal kialakítása volt.

Newyorkból jelentik: A Newyork Times a brit-szovjet katonai szövetség megkötésével foglalkozó cikkében azt írja, hogy az egyezmény a háboru után alapvető változásokat eredményez az európai egyensúly terén. Abból a tényből, hogy a szovjet-brit egyezményben minden célzást kerültek a Fehér Háiban kötött megállapodásról, kiviláglik hogy az Egyesült Államok az új szövetségben kívül van.

Vichyből jelentik: (MTI) A NTI jelenti Félhivatalos kommentár szerint az új angol-szovjet szerződés megkötéséről szólva hozzátartják, hogy Anglia mind nagyobb mértékben válik a bolsevizmus cinkosává és saját maga megmentésére mind kevésbé vonakodik attól, hogy Európát a Szovjetnek kiszolgáltatassa. A szerződés cikkelyei, amelyek Európának és a világnak háboru utáni megszervezésére vonatkoznak, azt célozzák, hogy egész Európát az Anglia és a bolsevizmus közös uralmi gyámködése alá helyezzék. Egy ilyen közös uralom minden bizonnyal a bolsevizmus uralmához vezetne, mert Anglia a Szovjet győzelme esetén nem lenne abban a helyzetben, hogy Moszkvának bármilyen határt szabjon és Moszkva ebben az esetben nem tartana be semmiféle szerződést, vagy megállapodást.

ítélik meg. Kétségtelen, hogy ezek a repülőgépek, amelyek röpiratokat is dobtak le, súlyosan megsértették Törökország semlegességét.

Istanbulból jelentik: Mint hivatalosan közlik, az ankarai repülőtéren 2 amerikai repülőgép szállt le. Egy harmadik amerikai repülőgép egy másik török repülőtéren ereszkedett le. A repülőgépek legénységét internálták.

Az ország kenyere

Irta: Dr Paál Árpád

Most június 11-ikén jelent meg az a nagyfontosságú kormányrendelet (3600—942. M. E. szám alatt), mely az 1942-ik évi gabonatermés sorsáról intézkedik. Röviden már hirt adtunk róla. De a közönség nagy érdeke, hogy minél behatóbb tudomása legyen a rendelet intézkedéseiről, mert hiszen a mindennapi kenyér gondjáról van szó ebben a rendeletben. A kenyér gondja elosztására azonban maga a rendelet még nem elégséges, bármily bölcs és körültekintő is legyen annak minden előírása. Szükséges, hogy az előírások a népelet gondolkodásában, akarásában és cselekvésében is kellő összhangot tudjanak elérni. Szükséges, hogy az országban az állami és a népi akarat egymásba fogódzása legyen az a nagy erkölcsi erő, mely az anyagi gondok legnagyobbját, a kenyérgondot rendezni tudja.

A rendezés legfőbb alapja mindenestre maga a gabonatermés. Egypár roszttermésű év már mögöttünk van, mely legáltalánosabb hatású figyelemzetetként intett mindnyájunkat, hogy takarékosan és nagy beosztással kell bánnunk nemcsak a kenyérgabonával, hanem általában a mezőgazdaság minden termékével. A mosoni termés talán mosolygóbbnak érkezik, mint volt a tavalyi, de a természet jobb indulatát még mindig leköti az az állapot, mely a természet másik jelenségét, a világháborut terhel rá a világ minden földjére és minden mezőgazdaságára. Ez a háborus ráterhelődés az emberi munkát teszi bizonytalanabbá, a forgalmat teszi kötöttebb és mindenhová el nem érő szorultsággá, s másfelől módot ad arra, hogy ebben a zavarban és szorultságban bizonyos önző számítások keressék a nyereszkeskedő alkalmakat.

Az elvek légvonalas elképzelése szerint ugyan a szabad forgalom minden nehézséget le tud küzdeni; a jelentkező szükségsekhez verselve tud odasietni, hogy azokat kielégítse. Azonban éppen az a baj, hogy most az ilyen odasietésre nincsenek meg olyan könnyedén az utak: most még a légvonalak se szabadok, s így forgalmi szabadság még elvileg se lehetséges. A viszonylag szabad lehetőségek között pedig egyes készletek birtoklása olyan kiváltságos helyzetet jelent, melyeket a szabadjára hagyott magánérdek csak a saját javára igyekeznék vagy megtartani, vagy másokkal szemben túlzott módon hasznosítani. Hogy tehát ez az önzés ne legyen urrá a földi javak megosztása fölött, azért szükséges, hogy az államhatalom éppen a nagyobb szükségben szenvedőkért közbelépjen és lehetőleg már eleve elhárítsa a szükség nyomorrá fajulását.

Ez az alapeszme van meg a kenyérgabona sorsáról való állami gondos-

kodásban is. A mezőgazdasági termelésben nem is annyira a termelők, mint inkább a termés elszállítói és forgalomba vivői jutnak olyan kiváltságos helyzetbe, hogy a táplálékról rendelkezzenek, s éppen a táplálkozásra szolgáló árukból szerezzenek túlzott hasznokat. Háborus időkben ez a kiváltságos helyzet még azzal is fokozódik, hogy a hadsereg ellátása is fokozott terménykészleteket kíván, s így alkalmas ad a készletek szállítóinak a búsabb nyereségekre. Ez viszont a hadi vonalak mögötti lakosságtól von el olyan szükségleti cikkeket, melyek nélkül a mögöttes területeken a munka megáll, az élelmezés és egyéb létfenntartás lehetetlenné válik, s így elégedetlenségek támadnak, melyek végső kihatásuktól éppen a harcéri küzdők kitartását fogják megzavarni. Az ugynevezett „totális” háború éppen azt jelenti, hogy tulajdonképpen a front és a frontmögötti nép helyzete egybefolyik, egymástól függ, a belső készség a külső elszántságot is erősíti, viszont a belső zavar a külső küzdelem erejét is lankasztja.

Ennek a meglátása tette szükségessé már a mult világháborúban is, hogy a táplálkozási és létfenntartási cikkek forgalmát úgy a hadsereg, mint a front mögötti nép részére az állam vegye rendelkezése alá. Már állami életelvé vált, hogy a háborus gazdálkodás az állam javára rendelkezési jogokat biztosítson a magángazdaságok fölött. A gyakorlat ugyan még nem tudta ezt az elvet az egész közönség hasznára kellően értékesíteni; még mindig hagyott lehetőségeket, hogy egyes vállalkozások most már az állam kisaajátító erejét is a maguk javára tudják fordítani. Azonban bizonyos az, hogy éppen az államok beavatkozása a gyakorlatot mégis megkövetelte, a vállalkozásokat a közérdek iránti több megértésre kötelezi, ebben a rászorultság folyamatát már valóságga tette, s a közönséget is mintegy megszervezte, hogy a háborushajszolásokkal szemben ellenőrző és fékező szerepet vállaljon. A további fejlődés tehát csak az lehet, hogy a közérdek szempontjai mind elhatározottan fognak érvényesülni.

Eddig is nyilvánvalóvá lett például éppen a kenyérgyártásban, hogy a kenyérről való uzsora már csak büntető esetként tűnik elő. A kenyérrájakat a háborus rászorultság se tudta olyan mértékűre fölhajtani, mint ahogy az egyéb elsőrendű szükségleti cikkekben ez a jelenség igen kirívóan észlelhető. A kenyérgyártás elosztása is nagyban-egészen úgy tud működni, hogy mindenüvé eljut a tápláló falat, habár előre tudtuk, hogy készleteink csak a legszigorubb takarékosággal tudnak elegendők lenni. A „legszigorubb takarékoság” megvalósítását az állami gazdálkodás tette lehetővé, mely evégett szövevényes hivatali rendszert alkalmazott ugyan, de ennek költségeit valóságga megtéríti az a nagy erkölcsi eredmény, hogy a kenyérrájak ma is béke-színvonaluak, a kenyér ma is a legolcsóbb táplálék, s hogy a legszegényebb ember részére is jut a kenyérből.

Az új természéről szóló idej kormányrendelet az állami gazdálkodásnak ezt a kenyérbiztosító irányát

igyekszik még jobban megvalósítani. Még jobban nemcsak az ellátandók szempontjából, de a mezőgazdasági termelés szempontjából is. Éppen mostanában jelent meg az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület 1941—1942. évi munkásságáról egy tíz ivnyi terjedelmű, igen tanulságos mű, mely a tavalyi termésrendelet biányairól, illetve a rendelet végrehajtásának hibáiról is beszámol. Többi között arról is, hogy a mezőgazdaságnak milyen károsodást okozott az olyan átvételi mód, mely a gabonát tisztátalan állapotban vette igénybe, s emiatt óriási százalékokat vont le a vételéből. A mostani új rendeletben már határozott intézkedés van, hogy a cséplés után csak tisztított állapotban lehet átvenni a gabonát, s érte minden jutalékozás nélkül fizetni kell a hatóságilag megszabott vételárat. Ez az egy kiragadott példa is mutatja, hogy az új termésrendelet a mezőgazdasági termelők érdekeit is védelemben veszi a gabonakereskedők és szállítmányozók túlzásaival szemben.

Egyébként az új termésrendelet jellegzetessége, hogy az ország egész lakosságát, a mezőgazdasági termelőket is teljesen számbaveszi az ellátás szempontjából. A vetőmag, a munkabérben járó táplálék, a takarmány szükséglet a termésből a termelő javára mind számításba kerül, s ezen fölül a termelő a saját háztartási ellátása végett is megkapja a maga kenyérgabona-jegyét. Nem lesz az országnak egyetlen lakója se, akit a jegyrendszer föl ne karolna; mindenkinek lesz ellátási jegye. A termelőnek is a saját terméséből elfogyasztható részre, s aztán arra a részre, amit saját terméséből nem tud fedezni. A termelőknél kívül a munkások, aztán a mezőgazdaság körén kívül állók is mind külön-külön jegyet kapnak maguk és családjuk teljes évi ellátására. Evégett nagyszabású összeírási munka lesz az ország összes háztartásaira nézve. Az összeírást most június 15-ikén kezdik el, s a hónap végéig be is kell fejezni.

Az így összeírtak ellátása biztosítására az állam tulajdonképpen az összes termést rendelkezés alá veszi. Evégett a csépléseknél az ellenőrök nagy szervezete fog dolgozni minden községben, s minden megyében. Ennek az ellenőri szervezetnek a költségeit, értesülésünk szerint, 20 millió pengő összegű keretben vette számításba a pénzügyminisztérium, s persze ezt a költséget az állam viseli. A termelőre és fogyasztóra ez a hivatali szervezet nem fog ránehezedni; viszont ez a szervezet lesz az, mely a termés kicséplését végbeviteli, az eredményt már a cséplőkor elszámolja, s már akkor a termelők és a többi fogyasztók közt az elosztás alapmunkáját is elvégzi. Így már az idej termés elcséplésekor tiszta kép alkotható, hogy a terméseredmény hogyan osztható meg a termelők, a fogyasztók és a háborus front részére. A tiszta kép szerint már így jólre gondolkodni lehet az ország ellátásáról, még pedig úgy a fronton, mint a háború mögötti ország területén.

Bizonyos, hogy a mezőgazdaság nagy teljesítménye az, amire az új termésrendeletnek ez a nagyszerveztű és nagyjelentőségű felépítése rá-

Apollo Filmszínházban
Tolnay Klári, Szilassy László és Kiss Ferenc
Hat hét boldogság

Belvárosi
Vasárnap utoljára:
TOKAJI ASZÚ
Fedák Sári, Bordy Bella, Bilicsi Tivadar, Pethes S.
Hétfőn jön!!! Cselényi személyes fellépte.

Jókai örökszép regénye filmen **Az új földesur**
Főszereplők: Jávör, Lázár A., Uray, Gózon, Somlai, Bilicsy, Rózsahegy a CASINOBAN

alapozódik. Szükséges tehát, hogy a mezőgazdaság teljesítőképessége a jövőre is megmaradjon. Evégett az is szükség volna, hogy az egyéb közgazdasági viszonyok, az ipari és a kereskedelmi tevékenységek mindmind hozzá tudjanak igazodni ahhoz a nagy eredményhez, amit az állami beavatkozás a mezőgazdasági termékek eddigi igénybevételével már el-

tudott érni. Ha a kenyérrájakban a nyugodt színvonalat, az uzsoramentességet biztosítani lehetett, ennek fejében a mezőgazdasági is méltán megkövetelheti, hogy minden más élet-szükségletben is a forgalom kövesse a kenyérrájak által adott jó példát. Eképpen lesz a kenyér a jövő időkben is mindenki számára biztos és egyre biztosabb.

Ujabb 150 ezer tonna hajóteret súlyosztettek el a németek

A német véderőfőparancsnokság külön jelentése

A német vezéri főhadiszállás külön-
jelentése szombaton délután fél 2 óra-
kor:
Tengeralttjáróink ellenséges fel-
fegyverzett hajókaravánokkal folya-
tott többnapos küzdelemben újabb ha-

talmas eredményt értek el. Elsúlyosztettek az amerikai partokon 20 kereskedelmi hajót összesen több mint 150.000 regiszter-tonna tartalommal. Ezzel a június 6. óta elsúlyosztott hajók száma 40-re emelkedett.

„India még ebben a háborúban szabad lesz”

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Bose, az indiai nacionalisták vezére pénteken nyilatkozott a német és a külföldi sajtó előtt Hitlerrel és Mussolinival folytatott tanácskozásairól. Kijelentette, hogy a két európai államférfiu éppúgy, mint a japán kormány feje is, a legjobb barátai Indiának a brit birodalom elleni harcában.

— Az, hogy én ma itt vagyok — mondotta — az indiai nép nagyrészének kívánságára történik és India népe mindenben támogat engem. Allandóan érintkezésben vagyok nemcsak az indiai közvéleménnyel, hanem azokkal a személyekkel és körökkel is, kiknek segítségére és támogatására szükségem van nemzetünk felszabadításához. Az indiai nemzet szolgálatának tekintem magamat és jelenleg az a feladat, hogy az India függetlenségéért folyó harcban az élen járjak.

Európai, ázsiai és amerikai benyomásairól szólva, kijelentette, arra a végső következtetésre jutott, hogy Nagybritanniát el fogja vezetni a há-

Meg vagyok róla győződve — fejezte be nyilatkozatát — hogy India még ebben a háborúban szabad lesz.

Fej-

és derékfájás, idegesség, émelygés, tisztátalan teint gyakran csak az emésztési zavaroknak következménye. Ilyenkor is kell **DARMO!**

Szigorú zsidóellenes intézkedések Törökországban

Ankarából jelenti a Pesti Ujság: A török kormány elhatározta, hogy az Anatóliai Hírszolgálati iroda összes zsidó alkalmazottait azonnali hatállyal elbocsátja s a minisztériumokban alkalmazott zsidókat is elbocsátja. Zsidó ezentul nem nyithat üzletet Törökországban és állami szállításokból zsidó nem részesülhet.

Cselényi József magyar notaestie
Asztal telefonon is foglalható Telefon 18-50
15., 16., és 17-én
a Katolikus Kör-i terraszon

Súlyos harcok során további előhaladást értek el a németek Szebasztopolnál

Az ellenség ismételt ellentámadásai érzékeny veszteségekkel összeomlottak. — Charkovtól keletre nagyobb méreteket öltött a harci tevékenység. — Libiában már is döntő eredményeket értek el a tengely erői

A japánok tovább folytatják sikeres támadásaikat Kinában

A Magyar Távírti Iroda jelenti: A Szovjet züllesztő rádiópropagandamunkája kapcsán azt kürtölte a világűrbe, hogy az 54-ik magyar gyalogezred a lefolyt harcok során többszáz főnyi veszteséget szenvedett és a parancsnok is elesett. Illetékes katonai helyen megállapítják, hogy a hírből egyetlen szó sem igaz. A gyalogezred hosszabb idő óta harcon kívül van és a szovjet propaganda most is, mint rendszeren alaptalanul és ügyetlenül hazudott.

(Berlin.) (NTI. jelenti.) A német csapatok Szabasztopol védelmi övezetében, súlyos harcok során további előrehaladást értek el. Szebasztopol kikötőnegyedében üzemyagraktárak és lőszerraktárak gyulladtak ki. Német vadászgépek négy ellenséges repülőgépet lőttek le. A keleti hadszíntér déli szakaszán német vadászgépek légi harcokban husz ellenséges gépet lőttek le. Saját veszteség három gép volt. (MTI.)

(Berlin.) (NTI.) A véderő főparancsnokságának közlése szerint a keleti arcvonal középső szakaszán német harci és zuhanó bombázógépek a hadsereg kötelékeivel együttműködve június 11-én több ellenséges oszlopot semmisítettek meg az arcvonal mögötti területen. A bolsevista támadások véres veszteségekkel összeomlottak. Német repülők a bolsevista hadtápvonalak elleni támadásaikkal ugyanazon az arcvonalszakaszon hadianyaggal megrakott 31 gépkocsit megsemmisítettek és 60-t megromgáltak. (MTI.)

Bir Hachein elfoglalásánál kétezer foglyot ejtettek a németek

Berlinből jelenti: (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti a Führer főhadiszállásáról. A véderő főparancsnoksága közli: A Szebasztopol elleni támadás során a sok erődítmény elleni szívós harcban újabb tere nyertünk. Az ellenség ismételt ellentámadásai az ellenség súlyos veszteségei mellett összeomlottak. — Harci gépkötelek sűrű egymásutánban folytatták támadásaikat a mélyen tagozott védelmi berendezések ellen. A keleti harctér egyéb részein sikeres tevékenységet fejtettünk ki, amely Charkovtól keletre nagyobb méreteket öltött.

A volhovi arcvonalon a szovjet

több támadása megheiusult.

Észak-Afrikában Bir Hachein elfoglalása során 2000 foglyot ejtettünk, nagyobb részt De Gaulle híveit. Sok löveget zsákmányoltunk, vagy megsemmisítettünk. Az ellenség vérvesztései igen nagyok.

A Földközi-tenger keleti részén egy német búvárnaszád a paleesztinai partok előtt elsüllyesztett összesen 4.000 tonnával két gőzöst, valamint egy tehervitorlást és egy nagy gőzöst

megromgáltak. Német búvárnaszádok a Földközi-tenger keleti részén haladó erősen biztosított hajókaraván elleni támadása során, amelyről a véderő főparancsnokság június 11-i jelentése emlékezett meg, elsüllyesztett egy másik 6.000 tonnás hajót is. A péntekre virradó éjjel egyes angol gépek Németország, Dánia és Hollandia felett végzett zavaró repülései során 3 gépet lelőttünk.

A napokban megnvülük.

Önállósítási Alapból

MOLNÁR IMRE

fűszer, csemege, cukorka délgymölcs üzlete

Nagyvárad, Rákóczi-ut 4. Orsolya Rend Épületében. Nagy Sándor utcával szemben.

Az olasz véderő főparancsnokság jelentése

Róma.) (Stefani jelenti.) Az olasz fegyveres erők főhadiszállásának 742. közleménye: Csütörtökkel reggel olasz és német gépesített gyalogság elfoglalta Bir Hachein-t, amelyet az ellenség nagy mértékben megerősített és elkeseredetten védelmezett. A tengelycsapatok rohamát összpontosított tüzérségi tűz és nagy létszámú repülőkötelek nagyszabású támadása előzte meg. A tengelycsapatok több mint 2.000 foglyot ejtettek. A zsákmány igen tekintélyes. Nagyszámú löveg és egyéb hadianyag került kezeink közé. A csatatéren több ezer ellenséges halottat számoltunk össze. A helyőrség egy kis töredéke, legnagyobb részt francia lázadók futásban kerestek menedéket, de csapataink üldözőbe vették a menekülőket és állandóan támadják őket, úgy, hogy súlyos veszteséget szenvedtek.

Az Arlette hadosztály Bir Hacheintől nyugatra megheiusította a briteknek páncélosokkal megkísérelt előretörését. A hadosztály tüzérsége ered-

ményes tüzet zúdított az ellenséges harcikocsikra, úgy, hogy a támadó harcikocsik egyrésze elpusztult és a kísérlet megheiusult.

Légierőnk tovább folytatta tevékenységét az ellenség hátsó összeköttetései és tekintélyes számu gépjármű ellen. Az utánpótlást szolgáló járműveket felgyújtották. Légivállalkozások során a német vadászok lelőtték öt ellenséges gépet.

A Földközi-tengeren az ellenség megtorpedózta egyik torpedórombolónkat, úgy, hogy az elsüllyedt. Egy másik hasonló tonnatartalmu egységünk aknába ütközött és szintén elsüllyedt. A két hajó legénységének nagy részét megmentették. Az áldozatok hozzátartozóit értesítették.

A Tarento ellen végrehajtott ellenséges légitámadás halálos áldozatainak száma 20-ról 40-re emelkedett. Az ellenség a péntekre virradó éjjel néhány bombát dobott le Tarento külvárosra. Ezek azonban veszteséget és kárt nem szenvedtek. (MTI.)

Libiában tovább folyik a harc

Rómából jelenti (MTI.) A Stefani jelenti: Római körökben megállapítják, hogy a libiai esata tovább folyik, de a tengely már is döntő eredményeket ért el, mert felhomlasztotta az ellenfél had-

erejét és mind emberben, mind hadianyagban súlyos veszteséget okozott.

Berlinből jelenti (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A véderő főparancsnokság közlése szerint a csütörtöki nap folyamán német gépek Tobruk-tól délnyugatra megtámadták a brit csapatokat és járműgyűlézéseket. Több brit harcikocsitáborra bombát dobtak le. A robbanások heves tüzeket okoztak. Német gépek támadásuk során megsemmisítettek 5 brit páncélosot és 5 páncélos felderítő kocsit. Csütörtökön délután német harcirepülők hevesen támadták különösen a Tobruktól keletre folyamatban lévő brit utánpótlási

közlekedést. Német vadászok lelőttek 5 brit gépet.

Stockholmból jelenti (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A moszkvai hírszolgálat jelentése szerint Washingtonban június 11-én a Szovjetunió és az Egyesült Államok között a „támadások” ellen szolgáló kölcsönös segítségnyújtási egyezményt írt alá Litvinov szovjetnagykövet és Hull külügyi államtitkár.

Kanada is felvette a kapcsolatokat a Szovjetunióval

(Berlin.) (NTI.) A Wilhelmstrassen pénteken a sajtó előtt behatóan foglalkoztak a szovjet-angol megállapodással és leszögezték ezzel kapcsolatban, hogy ezt a megállapodást szükség megállapodásnak nevezhetik, amely német felfogás szerint kifejezésre juttatja Moszkva pillanatnyi végzetes helyzetét mind politikai, mind katonai téren. A külügyi hivatal tájékoztatója mindenekelőtt megállapítja, hogy Berlinben már régebben tudtak Molotov utazásáról és ép ezért a hármasegyezmény államaiban nem lepődtek meg a megkötött szerződésen. Berlinben nyugalommal figyelték az utazást és mindössze arra lettek volna kíváncsiak, vajjon milyen fontos oka van Molotov polgárnak az utazásra, holott egykor berlini látogatása alkalmával három orvos is azt javasolta, hogy semmi esetre se üljön repülőgépre. A külügyminisztérium tájékoztatója a következő szavakkal fejezte be fejtegetéseit az angol-szovjet szükségesszerződésről: E nyár elején odaát egy szerződést kötöttek. A nyár vége meg fogja mutatni, vajjon a hivatalos közlemények és megállapodás kelt nagyobb hatást, avagy a vaskövetkezéssel elállt tények, amelyekre mi építünk. (MTI.)

(Stockholm.) (Bud. Tud.) Az angol-szovjet szerződéssel kapcsolatban megjelent angol kommentárok hangoztatják, hogy a háboru előtti Szovjetunió által megszállott balti államok, finn területek és Besarabia, valamint a megszállt lengyel területek kérdésének ügyében nem jött létre megegyezés.

Stockholmból jelenti (MTI.) A NTL. jelenti: Mint a brit hírszolgálat jelenti, a Szovjetunió és Kanada felvette a diplomáciai kapcsolatokat.

Fontos támaszpontokat foglaltak el Kiangsziban a japánok

Tokióból jelenti (MTI.) A Német Távírti Iroda jelenti: A Kiangsz tartományban lévő egyik japán támaszpontról jelenti a Domei Iroda, hogy azok a japán egységek, amelyek Kiangsz és Csekiang tartományok között a határt átlépték, pénteken délután 2 órakor elfoglalták Jusan fontos várost, az Észak-Kiangsziban tartózkodó csungkingi hadsereg jelentős támaszpontját és

Könyvet, papírt, írószereket

Kőrösi János

új könyv- és papírkereskedésében

vásároljon. Előzékeny, pontos kiszolgálás. Nagyvárad, Rákóczi-ut, Széchenyi-rér sarok. Telefon: 30-04.

Kerékpárok női, férfi és gyermek kivételben. Alkatrészek nagy választékban. Kérjen ingyen képes árjegyzéket. **DIADAL** Budapest, Thököly-u. 26.

birtokukba vették a támaszpont repülőtérét is.

(Tokió.) (Stefani jelenti.) Azok a japán csapatok, amelyek Csekiang-Kiangsi vasutvonal mentén nyomulnak előre elfoglalták Yusan városát és repülőtérét. A japán csapatok egyre gyorsabb ütemben nyomulnak tovább nyugati és északi irányban.

Washingtonból jelentik (MTL.) Az OFI jelenti: Clarence Tinker tábornok az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma pénteken jelentést adott ki a korall-tengeri csatáról. A jelentés elismeri a Neesho amerikai tartályhajó, az 1570 tonnás és Sima kísérőromboló és a 33.000 tonnás Lexington repülőgépanyahajó elvesztését.

Amsterdamból jelentik (MTL.) A Német Távírási Iroda jelenti: A brit hírelőzést washingtoni jelentése szerint az Egyesült Államok haditengerészeti minisztériuma pénteken jelentést adott ki a korall-tengeri csatáról. A jelentés elismeri a Neesho amerikai tartályhajó, az 1570 tonnás és Sima kísérőromboló és a 33.000 tonnás Lexington repülőgépanyahajó elvesztését.

Benestől s az angol propagandától való elfordulásra szólította fel a cseh népet Moravec, cseh miniszter

(Berlin.) (NTI jelenti.) Péntek este Brnóban felszólalt egy nagygyűlésen Moravec népművelésügyi miniszter. Beszédében a legújabb események következtében a cseh népre hátráló következményekről szól. Moravec beszédét több, mint 50.000 ember hallgatta végig. Moravec hangzott, hogy amíg Heydrich gyilkosait le nem tartóztatják, semmit sem használnak a cseh népek a birodalomnak adott hűségnyilatkozatok és hódolótáviratok. Nem szavakra, hanem tettekre van szükség. Határozott érzése, hogy a cseh népek éppen a német birodalomban nincsenek ellenségei. Azok a kemény rendszabályok, amelyeket a birodalom a cseh néppel szemben elrendelt, csak akkor kerültek sorra, amikor már nem maradt hátra más út és az a veszély fenyegetett, hogy a birodalmat gyengeséggel vádolják. Nem fér kétség ahhoz, milyen rendszabályokat kellene hozni, ha a cseh nép megbízhatatlannak és hűségének bizonyulna. Néhány gyilkos, akinek a cseh nép gyengesége közreműködésével sikerülne az igazságszolgáltatás alól kivonnia magát, elég lenne ahhoz, hogy a cseh nép eltűnjön az európai felépítési tervek közül. Mindez a cseh nép közellenségére, a bűnös Benesre vonatkozik elsősorban. Moravec azután a londoni rádió tevékenységével foglalkozott. Anglia ügyei nagyon rossz szul mennek és ezért nincsenek tekintettel semmire és ügynökei olyan állításokat kockáztatnak, melyeknek csak az a céljuk, hogy gáztettekre izgassanak. Végül kérte a cseh népet, forduljon el végleg Benestől és csatlakozzék Hacha politikájához, mert akkor Csehországban senkinek a hájzála nem görbül meg és mindenki boldogan nézhet a jövő elé. (MTL.)

Magyar sorskérdések Érmelléken

A barátom lovat akart vásárolni egy érmelléki földbirtokostól, mert egymásután három lova kidögölt a hámból s szeretne volna kiegészíteni állatállományát. Rég vágytam erre a vidékre, utitársul szegődtem tehát hozzá a paripa-szemlére. Végre egy hely, ahová nem kell kenyér- és tesztajegyet meg zsírjegyet vinni magammal, s nem szükséges elemőzsiával megtölteni batyumat, mint mikor nagy-

városi ismerősömet látogatom. A barátom biztatott, hogy megérkezésünkkor nagy findzsa reggelit fogunk kapni sűrű tejjel, babkávával, omlós kálással s hatalmas ebédet eszünk majd végig a vendéglátó kurián. Azon vettem magam észre, hogy halk, titkos öröm csörgedez bennem ezekre a kilátásokra. Pedig az ilyen élvezetek sohase csábítottak eddig.

Tisztálkodás céljából utaztat a MÁV

Hétvégi kirándulók módjára harmadosztályon utaztunk a kis érmelléki állomáshoz, ahonnan kocsin kellett folytatni utunkat. Oktalan takarékosság volt. Pályamunkások egész serege zsufozódtott a vonatban. Románok, rutének, s csak elvétve egy-két magyar. Valahonnan az ország másik részéről igyekeztek haza, Kárpátaljára, hogy élelemmel lássák el magukat és tiszta ruhát váltsanak. Ez utóbbinak legfőbb ideje volt... A MÁV igen praktikusán oldja meg a kérdést: többszáz kilométeres uton hazautaztató munkásait tisztálkodni, hogy aztán felfrissítve állíthassa ismét munkába őket. De erre külön kocsikat kellene a szerelvényhez csatolni.

azokra az utasokra való tekintettel, akik nem tisztálkodás céljából utaznak ugyan, de viszont fizetnek.

Megnyugtató azonban, hogy a MÁV a magyar nyelvterület utbaejtésével több száz kilométeren át, ekkora nehézségekkel dacolva, román és rutén munkásokat kénytelen ide-oda szállíttatni pályaeépítéshez. Ebből ugyanis arra lehet következtetni, ugyebár, hogy nincs egyetlenegy magyar munkanélküli sem sehhol. De ekkor miért ácsorog annyi rongyos ember Nagyvárad völgyein? A MÁV-hoz méltó hivatás volna munkához juttatni — esetleg munkához szoktatni — ezeket is.

Pompás, dús termés, biztató ígérlet

No, de se baj, valahogy mégis megérkezünk a célhoz. Kis állomáson már várt ránk az urasági bricska. A bakon magyar kocsis ült, szép piros nadrág volt rajta: ajándékba kapta a gazdájától, aki huszátiszt volt fiatal korában. Remekül hajtott a legény: vigan robotgunk a gyönyörű júniusi zsendülésben. Mindenfelé pompás, dús termés, biztató magyar ígérlet. A barátom, aki végzett földbirtokos s így kitünően ért a mezőgazdasághoz, a nagyszerű gabonátáblákra boldogan rátárgult szemmel, lelkesen magyarázta, hogy ilyen bő termés nem volt évek óta már... Nézd, azt a búzát, azt a rozsot, árpát... Csak győzze majd elraktározni a Futura... Most már nincs semmi baj: annyi kenyér lesz, hogy

ebben a gazdasági évben nyugodtan nézhetünk a fejlemények elé...

Közben színes és szomorú történeteket beszélt nagy magyar földbirtokos-családokról, amelyek vidám élet-hajszolásukban tönkrementek ezen a vidéken. Szép neveket emlegetett, amelyek eltűntek a tájról. Egy falun zörgött keresztül a bricska, s a barátom urilakok felé bökött a hávelykujjával, amelyek most Weiszok és Grünök otthonai. S kint a mezőn hatalmas területeket mutatott jobbra és balra az uttól, ahol gazdag zsidóknak terem a föld... Ezt a nagyszerű birtokot, egészen addig a fasorig a Schwartz vette meg avval a szép kis tanyával, a Köhn tulajdonosa. Meglátjuk az új törvény mit és hogyan fog rendezni itt.

Idegen beszivárgás, térhódítás

Másfél órai kocsizás után bekanyarodtunk a régi kuriá udvarára. Szíves, magyaros vendéglátás, tényleg asztalkám, mint a mesében. Aztán körüljárjuk a gazdaságot. Szép, szép. De még nem takarodtak el az idegen utalom pusztításának nyomai. A gazda menekülni kényszerült a hosszú években át élt az anyaországban, mialatt elszállásolt katonák garázdálkodtak a háza-táján. Már román tisztek alkudoztak a négyszáz holdjára, amikor bekövetkezett a szerencsés fordulat s újból megindulhatott a régi élet a magyar kurián.

Ebéd előtt bebarangoltuk a falut. Két része van a községnek, amelyeket kis patakmedre választ el egy-

mástól. Az egyikben szín román a lakosság, a másikban csak magyarok éltek még néhány évvel ezelőtt. De már szivárogni kezdenek a románok a patakon át. Egyre sűrűbben fészkelődnek be tönkrement vagy elszéledt kurtanemesek házaiba. A román részben zajos gyermek-csapatok rajzanak az utcán; a magyar faluban alig teng-leng itt-ott egy kerekarcú kisfiú vagy leányka a házak előtt... Nehéz aggodalom száll meg... De a falu végén friss színeket látok Szabályos telekparcellákon házépítéshez hordott terméskő halmozódik, tizenhat rakás egysorjában. Sokgyermekes magyar családoknak épít itt házat a Nép- és Családvédelmi Alap.

Nagy közigazgatási vargabetűket írva a bürokrácia utvesztőiben, nehézkes előrejutással, ami olykor elcsüggeszti magukat a kedvezményezőket is, de lassan mégis csak felépülnek a házak, s erőteljes magyar élet virul ki az új telepesterelkeken.

Düledező kuriá

Hosszú kökerítéses kuriára hívták fel a figyelmemet. Be lehet látni az omladozó kőfal résein: százasod fák árnyékolják bent az udvart, fenyők, tuják, puszpángok emlékeztetnek egykori parkrészekre, de magát az urilakot nem lehet felfedezni sehol. A telek szélén a hajdani kertészlak áll, rajta egy zsidó orvos táblája, odébb düledező gazdasági épületek Romlás, pusztulás mindenütt.

Még másfél évtizeddel ezelőtt erőskezű, kiváló magyar földesúr parancsnokolt itt népes család és nagy cselédség fölött. Egyidőben magas hivatali is betöltött; ragyogó értelem volt, tüneményes jövőt jósoltak neki. De előbb a belpolitika állította félre, majd a román megszállás kötötte guszba tetterejét. Néhány évig az idegen uralom alatt is keményen állta a sarat, de aztán kidőlt a sorból. Az örökös, aki utána átvette a vezetést, pusztító dárídókban találta kedvét, eladogatta a birtokot s mikor már nem volt mit elköttyavetyélni, elkezdte a belső gazdaságot is. Leromboltatta a magtárt, hogy eladhassa belőle a téglát, aztán magára a kuriára vetette magát, előbb a csatornát, majd a cserepet, gerendákat, végül a falakat adta el. Most kiskocsmája van valahol Budán, s a család többi tagjai hivatalnokok...

Ezek után nem izlett úgy a kitünő ebéd, ahogy a háziasszony s a szakácsné konyhaművészeti remekel megérdemelték volna. A magyar jövő nehéz problémái borongtak az asztal fölött, majd a szalon szállongó szivarfüstje közt, míg a pirosnadrágos legény nem jelentette, hogy előállt a kocsi.

Igaz is, a lóvásárlásból nem lett semmi sem.

JÁVOR BELA

Unnepélyes keretek között nyílt meg a milánói magyar kiállítás

Milanóból jelentik (MTL.): A magyar kiállítás megnyitása ünneplés keretek közt folyt le a Villa Reale nagytermében. Az első beszédet a helyettes polgármester mondta, aki kijelentette, hogy Milánó közönsége nagy érdeklődéssel fogadta a magyar-olasz kulturális ünnepeket. Azután D'Arzage ögróf hangzott, hogy a kiállítás mindennél ékebben illusztrálja az olasz-magyar kapcsolatokat, amelyekhez a jelen valósa járul. Utána Ullain-Reviczky Antal mondott beszédet. A nagy tetszéssel fogadott megnyitóbeszéd után az olasz és magyar személyiségek a megjelent rendkívül nagyszámú közönséggel végigjárták a kiállítási termeket. A közönség nagy érdeklődéssel tekintette meg a magyar kiállítás anyagát. A kiállítás megnyitása után a magyar sajtófőnök a Principe Savoya szállóban fogadást adott. A nagyszabású fogadásra több száz személy volt hivatalos.

Fürdő-sapkák, nap-olajok, fürdő-táskák nagy választékban

SÁNDOR Drogéria

RÁKÓCZI-UT 7.

Nap-olajok dekánként is kaphatók

Máramarosországi képeslap

Új honfoglalásra és építő munkára vár ez a terület

1

Máramarosország, június hó.
A délutáni sebességvonat tiszteletreméltó igyekezettel siet elérni Szatmár után az Avás és Kőhát nyugati lejtőjét, a Tisza szépséges völgyét. Máramarosországot Szatmár után teljes szépségében kitarul az utas szemé előtt a természet utólráhatatlan szépségű térképe. Világosan felismerhető az Avás vonulatának nyugtalan éle, számos kisebb-nagyobb csücske. A Kőhát már nyugodtabb vonalakat mutat. Öregbbség, a havasok szomszédágában méltóságjeltelesen mutatkozik a szemlélő előtt.

Vonatunk Halmi felé közeledik. Jó távrolól feltűnik a nagy állomás, az egykori határszéli Gara Titulesen. A pirosfestésű épület háromemeletes tornyával új olasz stílusban épült a valószínűleg értelem nélküli jelként mered az utasra. Éppen olyan értelem nélküli, mint amilyen a határ volt, amelyet Trianon agyafúrt kieszelői ősi magyar földön az egykori Csehszlovákia és a letűnt „Nagy-Románia” közé húztak.

Halmi után azonnal feltűnik a régi csehszlovák határpépület is. Sokkal szerényebb, mint román kollégája. Ugy látjuk, hogy a csehek nem voltak olyan derűlátók, mint a románok. Legalább is az épület nem mutatja, hogy tartósn kívántak volna itt berendezkedni. Az épület homlokzatán puska lövések nyomai látszanak. Ezek még az 1940 szeptemberi napok maradványai.

Halmi után hamarosan befut vonatunk Királyházára. Az egyébként nagyforgalmu állomás kiáltó bizonyítéka annak, amit már fentebb is megmondtunk: a csehek nem számítottak sokáig ittmaradni. Királyháza állomása a régi háborús baraképület, düledező, rozszát tálkolmány, amely már alig tudja betölteni szerepét. A MÁV. bizonyára nem sokáig fogja túrni. Egyébként nagyon jól illik a környezethez, a közönséges, amely túlyomó többségében galiciai sőpredék.

2

Szenteljünk is néhány szót az utasoknak, az állomáson ácsorgó népségnek a vidék népi jellegének.

A vonaton mostanában kevesebb zsidó utazik, de azért van elég. Aki a régi csehszlovák időkben járt erre, az nagyon jól emlékezik még arra, hogy ezen a környéken mást, mint zsidót, nem igen lehetett látni. (Bár takaróztak volna ki mind a csehekkel együtt.) Önkéntelenül adódik a gondolat: ide kellene állítani azoknak a szobrát, akik bünyösök a galiciai zsidó áradat ráncszabadításában. Itt mutatkoznék meg nagy nemzetellenes bűnük a maga teljes valójában! Azt hiszem, itt elmenne a kedve mindenkinek, hogy ünnepelje őket, hogy kegyeletos emlékezéssel álljon meg szobraik előtt!

Királyháza után lassan elérjük Husztot, Técsőt. A huszti vár romjai mély-séges komolysággal tekintenek le a

völgyben rohanó vonatra, régi dicső nemzedékek késői unokáira. Mintha a szomorúság árnyai is rávetődnének az omladozó, mohos kövekre, amikor a város zsidó honfoglalóinak házára letekint. Mintha figyelmeztetne, hogy ne törődjünk bele a jelenlegi helyzetbe, hogy ne tekintsük a mai állapotokat a dolgok természetes rendjének. Mert nem is lehet őrbe belenyugodni, hogy a legmagyarabb folyó, a szépséges Tisza völgyében népi és nyelvi határok húzódnak. Új honfoglalás, új építőmunka vár bennünket ezeken a tájakon. S aki ezt nem veszi észre, aki belefárad már a problémák átgondolásába is, az nézzen szét néha a ritkán átutazó érzékeny szemével és nyissa ki fülét: had' ébredjenek szívében tüzes magyar gondolatok a jövőjéről...

3

A vonat lassan bekanyarodik a Tisza és az Iza találkozásának medencévé kiszélesedő völgyébe és feltűnik előttünk Máramarosországot a Kőhát előhegyének, a Szalavánnak tövében.

Az állomás most van átépítés alatt. Igaz, hogy csak kozmetikának utazik, amit végeznek rajta, de már erre is a legelőtöbbször szükség volt. A románok nem törődtek vele. Gondolták, legfeljebb az elhagyatottság, a rendtelenség állapota a város elzsidósodott jellegének.

Máramarosországon sok a zsidó, ezt az első pillanatra észrevehetjük. Hogy ez mit jelent, azt már mindenki tudja. Nem is akarom részletezni. Inkább lássuk meg a dolgok állásának örvendesebb alakulását. Az első pillanatra meglátjuk a városban, hogy új meglátások és elgondolások érvényesültek a felszabadulás utáni két esztendőben. Enyhült a zsidó prepotencia. Ott leselekednek még ugyan minden kapualjban, onnan irányítják üzleteiket, strómanjait. Adnak, vesznek, árulnak, cserébe-relnak, sőtét pillantásokat vetnek minden oldalra és összerézzenek minden járókelő lépésére. Idegesek. Ez a mi szerecsénk. Hogy ne érezzék magukat itthon. Hogy arra napjaik minden órájában gondoljanak: innen ki kell költözni, innen el kell menni, mert ez nem az ő hazájuk.

Máramarosországot egyébként magyar végvár. Legalább is így kellene látni mindenkinek, akinek egy kis köze van ott a magyar élet irányításához. Mindent ebből a szempontból kellene mérlegelni és minden magyar erőre az egy, szent célra kellene összefogni.

4

Aki Máramarosországra megy, az nem mulaszthatja el, hogy meg ne tekintse a híres aknaszlatinai sóbányákat. Az ország leggazdagabb, legnagyobb sóbányái ezek.

A kis várost csak a Tisza választja el Máramarosországtól. A hidon valamikor

rohanó és cseh határőrök vigváztak a románi rendre. A csempészés azért végig folyt. Aknaszlatina és Máramarosországot zsidósága kizárólag a csempészéssel élt. Romániából élelmiszert vittek át Csehszlovákiába, onnan pedig ruháknak hoztak a természetesen nagyon jól kijöttek. Maguk a vámtisztviselők üztek a legjobban a jövedelmező foglalkozást.

Aknaszlatinán ma is meglátjuk a hajdani csempészetet. Minden házban valamilyen bolt van. Sötét zugok, penészes, hűzős kis odúk, amelyekben Galicia legelőtöbbször gettóinak élete zajlik zavartalanul.

A sóbányákban teljes üzemmel folyik a munka. Jegyeket váltottunk a sóhivatalban és annak fejében lebecsületen bennünket egy vezető kíséretében. Néhány másodperc csak az út a 160 méter mély aknában és azután kitarul szemünk előtt a sóbánya csodálatos világa.

Alattunk, fölöttünk és körülöttünk mindenütt só. Az egyes tárnák dömnyű nagyságuk. Egy pillanatig félelmetesen borul parányi emberségünkre a tárná 100 méteres magassága, de azután megnyugozunk. Hatalmas villanyégők szórják a fényt, amelyet csodálatos csillogással vernek vissza a kristályfalak. A tárná levegője tiszta, üde, csak a finom sópor érezhető benne.

Mellettünk mindenütt zakatolnak a csillék, a kalapácsok és a fűrógépek. A bányamunkások frissen, vidáman dolgoznak.

5

Meg kell vallani, hogy a csehek sokat törődtek a bányával. Ők gépesítették a bányát, hogy megsokszorozzák a termelést. Ez sikerült is teljes mértékben. De meg kell azt gondolni, hogy önzetlen lelkesedés vezette őket. Rablógazdalkodást üztek itt a legnagyobb sietéssel egyben. Itt is megnyilvánult az a gondolat, amit már fentebb is említettünk: érezték, hogy nem sokáig maradnak itt. Siettek a kiaknázással. Gépi erővel vágták, fűrták, fűrészelték a hatalmas, háztömbnyi nagyságu sókockákat. A nagy tárnák falán piros jelzések mutatják a munka gyorsaságát. Hónapok alatt óriási mennyiségű só termelték ki.

Meglátogatjuk még a sóalmot, ahol a legfinomabb luxuseót őrlik. Megkeressük a sófürdőt is, azonban még nem nyílt meg.

Lassan indulunk hazafelé. Az úton apszaiak jönnek szembe. A híres apszai románok, akik Rákóczi zászlóját őrzik még ma is és büszkék arra, hogy magyar nemeseik. Meglátszik tartásukon, létezésükön, beszédjükön ez a nemesség. Tiszták, daliások. Románul köszöntenek bennünket. Ezzel is kitűnnek a zsidók mellett, akik nem köszönnek, sunyi pillantásokat vetnek reánk és sötét, piszkos odujaik mélyére húzóva néznek utánunk.

Lassan megérkezünk Szigetre. Déli 12 óra. Az iskolából fiúk, lányok özönlének ki. A szülői ígéretei ők. Azok, akik remélhetik, hogy megszabadulnak a zsidóktól és újra felvirágoztathatják itt a magyar életet.

POLYAK ISTVAN

Magyar urinők kabát, kosztüm és ruhákat

Mágoryné

Katona Böské-nél

varratják.

Kath. Kör épület.

A jogakadémiákra vonatkozó rendelet hatálybalépésének elhalasztása

(MTL.) A vallás és közoktatásügyi miniszter annak a rendeletnek hatálybalépését, hogy a jogakadémiákon csupán két évfolyam működhet és csak az első és második alapvizsgát lehet letenni, elhalasztotta. A harmadik és negyedik évfolyamra azonban csak azok iratkozhatnak be, akik az előző tanévben a jogakadémia második, illetve harmadik évfolyamát végezték.

Szatmári pap

(A szatmári püspökszentelésén)

Régi gyolcsot érint anyai kéz —
(Ki gyermekként hordta, most talia!)
Oly érzés az, ami szólani kész!
Vérünk; itt nőtt... Most mindenki-fia.

Paptársam volt, kispaptársam előbb —
Antistése, püspököm most, atyám.
Már hódoltam szent trónusa előtt,
Már épültem papjaként szent szaván!

Soha ilyen érzésem nem lehet!
Akármédig tartson itt még az ég.
Nem kezdtem ily remegve éneket,
Lelkem szent szél így nem kavarta még.

Szent viharból egy szót hallok meg én
S mondok tovább felé, emberek! —
Haladtunk az életű elején,
Ahogyan két „mesgys” kispap mehet:

Feljártunkban Szatmárról Pest felé
Nyílt ki első szabad gondolatunk
(Enyém is, de először az övé!)
Hogy mi Isten jobb kezében vagyunk.

Mert szatmári papnak hívott kegye,
Hol az aggod így szóltnak: „Fiam!”
Mindnyájunknak ismerős már neve
Előttük és tudják bennünk ki van?

A szatmári papság öregei
Megihlettek minket. (Két hű iker!)
És úgy tudták még öregbiteni,
Ki jószággal, ki nagy eszméivel!

Ugy meg tudták nyerni a két ikert,
Nagy esküre birni két kis-papot:
— Nem kívánjuk jövőjét senkinek,
Strigáét sem: a biborkalapot!

Mi csak Szatmárt, Hám János városát
Kívánjuk! — Kis dioecesis, szegény,
De ott aki egyszer adta szavát,
Megtartja és végig kitart helyén!

Ezért!... Ez volt első ruhánk, a gyolcs,
A hóhéhr gondolat, amibe
Öltözködtünk s megőriztük, ha volt,
Kell majd később bárhol valamire!

Előbb volt ez, mint a szent kazula,
Mit harminckét éve tett rá a hit;
Ebből lett az aranyló infula...
Vérünk... Itt nőtt szeretni fiát;
Szatmár papja! Nem tehet mást soha!

MAGYAR BALINT

Szatmárnémeti, 1942. május 17.

Megnyílt! **Makó Gyula** **fégyver-, lőszer- és sportcikk**
Szent László-tér 5. **SZAKUZLETE**
Megbízható minőségek! Szolid árak! Fegyverek javítását vállalom!

Vichy es a francia gyarmatbirodalom

Franciaországról és gyarmatbirodalmáról egész nyugodtan el lehetett mondani, hogy Francia-Empire, hisz a világ második legnagyobb gyarmatbirodalma Franciaország volt. A világ köztudatában azonban még sem szerepelt így — ennek oka kétségtelenül a francia felfogás volt, amely az egyetlen Algír kivételével igen távolinak és idegennek érezte magát a többi francia gyarmatoktól. Az afrikai tisztviselők és katonák elenyésző kisebbséget képeztek a francia életben, a hírhedt idegen légi kivételével és így az áltámas francia életet a köztudatban inkább a párizsi fény és pompa jelentette, a párizsi művészet és izlés. Pedig kétségtelen, hogy minden párizsi pompának és fénynek eredete a francia gyarmatokon volt, az egész francia gazdagság 70 százaléka a gyarmatok birtoka révén jutott Párizsba és Franciaországba.

A franciák az angolokkal ellentétben meglehetősen elhanyagolták a gyarmati gondolat köztudatba való elterjesztését, s csak most, az utóbbi években kezdődött meg igen későn ez a régóta szükségessé váló akció. Vichy kormánya most különösen nagyobb arányú mozgalmat indított a gyarmati szoba s van telefon is. A pincében a gondolat mellett, amikor az ország már ugyszólván valamennyi gyarmatát elvesztette, rendezik meg soha nem látott francia rendezésben a gyarmati heteket. A francia gyarmatügyek államtitkára, Brevié tábornagy a múlt héten nyitotta meg Marsaillesben az első gyarmati hetet s beszédében rámutatott arra, hogy a gyarmati gondolkodás a nemzeti ujászületés egyik legfőbb feltétele.

Beszédének másik érdekes részlete az volt, amelyben kijelentette, hogy Franciaország gyarmatai még ma is sziklaszilárdon kitarítottak volna a birodalmi gondolat mellett, ha az egykori szövetséges, állítólagos francia érdekekre való hivatkozással egyik francia gyarmatot a másik után le nem vágta volna Franciaország testéről. Beszéde végén leszögezte a francia gyarmatügyi államtitkár, hogy az angol-francia barátság angol oldalról kezdettől fogva hamis alapokon nyugodott, hiszen Anglia minden célja mindig az volt, hogy a francia gyarmatbirodalom jelentőségét lecsökkentsesse.

A francia államtitkárnak ezek a szavai mély és sötét igazságot takarnak. Hisz angol tradíció volt, hogy minden veszélyes gyarmati ellentét birtokait minden eszközzel tönkre kell tenni. Franciaországgal szemben különösen érdekes példáját követte ennek a „védelmi” politikának.

A XVIII. száza elején egész Kanada és a Missisipi völgye francia gyarmatok voltak, francia uralom alatt állott India jelentős része. Nem mult el azonban husz esztendő, Franciaország elvesztette Montrealt, New-Orleanst és Indiában is a sávos britt lobogó diadalmaskodott a liliosos zászló fölött.

A mult század későbbi felében azután Franciaország Anglia akarata ellenére szerezte meg gyarmatait Afri-

kában — ennek a rivalizálásnak kiváló példája volt az ugynevezett fashodai affér. A fashodai affért tudvalevőleg az a Kitchener oldotta meg az angolok javára, akiről a mai angol premier, W. Churchill többször, mint eszményképéről nyilatkozott. Ilyen körülmények között érthető, ha az 1940-es összeomlás óta az angol politika teljesen Kitchener szellemében halad Franciaország gyarmatbirodalmával szemben és ennek a politikai irányának nevezetesebb állomásai vannak.

Először is angol biztatásra szállotta meg az áruló de Gaulle tábornagy Francia Közép-Afrikát, később angol katonák szállottak partra Tahiti szigetén, Franciaország kisebb indiai gyarmatait Anglia rabolta el, s ez a folyamat csak betetőződött Szíriában. Az angol bűnökhoz tartozik még azután a Mesr el Kabir öblében történt

támadás francia hadihajók ellen, majd ugyanez Dakarnál is.

Még néhány hónappal ezelőtt voltak Franciaországban vezető politikusok is, akiknek Rooseveltben hallatlanul nagy volt a reményük, azt hitték, hogy ez az Egyesült Államoknak ez a kis-kaliberű sirásója nem Churchill mesterikertestvére — de ezek a jöhiszemű francia politikusok is elfelejtették azt, hogy éppen az USA kezdte meg Franciaország ellen azt az alattomos, hadüzenet nélküli háborút, amely végül is Madagaszkárhoz vezetett.

Madagaszkár óta kezdnek észbe kapni a franciák is, — egyre tisztábban látják, hogy azok az állítólagos francia érdekek csak csalárd ürügyet képeznek arra, hogy az angol birodalom vezetősége éppenugy, mint a multban mindig, most is Franciaország gazdaságát tegye tönkre. (B. L.)

A kolozsvári német-olasz bizottság vizsgálja az aranyosszéki megdöbentő eseményeket

A kolozsvári *Ellenzék* írja: Réztele-sen beszámoltunk tegnap arról a megdöbentő eljárásról, mellyel tegnapi Aranyosszék közsegeiben a magyar falvak és Torda magyar lakosságát fegyveres katonai személyek, házról-házra járva, megfosztottak minden élelmiszerkészletétől. Szekerekre raktak minden felkutatható lisztet, zsírt, szalonnát — sehol egy marék puliszkalisztet sem hagyva a legnagyobbtagu családnak sem — és beszállították az elkobzott készleteket a községkháza, vagy a román állami iekola épületébe.

Kolozsvárra tegnap is sok adat érkezett az aranyosszéki rekvirálásokról. A hivatalos körök is kétségtelen adatok birtokába jutottak és illetékes intézkedésre az ügyről a Kolozsváron székelő német-olasz vegyesbizottságot is értesít-

tették. A vegyesbizottság tagjai nyomban megtekinték a szükséges intézkedéseket az ügyre vonatkozó hírek ellenőrzésére.

A határon túlról érkezett menekültek és a határsávi lakosok előadása újabb megdöbentő adatokat tárt fel a rekvirálások lelketlenségéről és a lakosság helyzetéről. A magyarok a legnagyobb nélkülözésben várnak segítséget — egyelőre maguk sem tudják, honnan. Üzenetük kétségbeesett és úgy szólnak, hogy helyzetük immár teljesen tarthatatlanná vált. Tehetetlenek is, mert a férfiak a harcúterén vannak és az otthonlévő asszonyok és gyermekek sem tiltakozást, sem ellenállást nem fejthetnek ki a fegyveres román rekvirálók ellen.

A kerékpárosok legnagyobb gondja: a gumí végre megoldódott! Mezőkeresztesen a „NEP” kerékpárgumi-pótló! Kapható: Jászab muszerésznel Kos-utn-u. 5

A Vitézi Szék ünnepe

Nagyvárad. Saját tud. A Nagyvárad és Biharmegyei Vitézi Szék Társadalmi Bizottsága ma délután fél 6 órakor tartja alakuló ülését a vármegyháza kistermében. Vitéz dr. Nadányi János alispán, a Társadalmi Bizottság elnöke köszönti ez alkalomból a bizottság tagjait, akiket a közelmúltban jelölték ki s ez lesz első nyilvános bemutatkozásuk.

Itt írjuk meg, hogy ugyancsak ma kezdődött meg a biharmegyei vitézi várományosok háromnapos vitézi táborozása. A táborozás színhelye a Hitler utca 70. sz. alatti iskola, ahol a fiataloknak időszerű előadássorozatot tartanak. Előadók: dr. Barcsay Károly vm. tisztifőügyész., Botskor László főállat-orvos, Hess István gazdasági felügyelő.

vitéz József Ferenc intézeti tanácsos, körházgondnok, dr. Törő István tisztifőorvos, dr. Nemlaha György vm. tb. ügyész, Nemes Béla tanár, Salánky János tanító és Szini István tanár.

Vasárnap délelőtt egyébként 67 várományost avatnak fel a vármegyházán napi külsőségek között.

Kérelem a vásárló közönséghez!

Szövetségünk tagjainak felkérésére, kérésre fordulunk a t. vásárló Közönséghez: ne követelje a kereskedőtől, hogy a jegyekre árut előbb kiszolgáljon, mint ahogy a törvény azt megengedi, mert ezért a kereskedőt súlyosan megbüntetik, de a közérdek is így kívánja, hogy mindenki az előírt napokon kapjon élelmiszert, előre elfogyasztani nem kívánatos. Baross Szövetség.

Horváth Imre:

Versek*

KONFLISLOVAK

Konflislovak ügetnek föl-le.
Az esőben fényesre áznak.
S homlokukra úgy hül a bánat,
mint sóhaj az ócska tükörre.

FAZÓ KISFIUHOZ

Te tüze gondolsz ugye kistiam?
En ilyenkor a fákra gondolok.
Fa az erdőn s a hegyen annyi van. —
S ma éjjel mind fejszével álmodott.

FELADAT

Azzal kérkedsz, hogy bátor vagy s erős,
Emeled fel hát az árnyamat — Te hősi!

TAVASZI AG

Villám nem ért és nem tört le a szél,
Kikerültem a villogó fejszékét.
A fán hagyott a nyár, az ősz, a tél...
Jött a tavasz — s egy szerelmes letépett.

* A kiváló költő „Tavaszi ág” című sajtó alatt lévő kötetéből.

Tudja-e Ön...

...hogy a középkorban az emberek milliói még nem ismerték az inget? A levászoning a 16. században olyan ritkaság volt, hogy a leggazdagabbak és legelőkelőbbek sem tartottak belőle egy párnál többet. ...hogy Franciaországnak volt első és harmadik Napoleonja, második Napoleon császárról azonban nem tud a történelem? Franciaország ezt a tréfát egy sajtóhírből közzéteheti. Amikor III. Napoleon, Franciaország akkori elnöke felvette a császári címet, a belügyminiszter kiáltványban tudatta a nagy eseményt a néppel és a kiáltványt ezekkel a szavakkal fejezte be: „Tehát ez legyen a jelszavunk: Éljen Napoleon!!!” A Napoleon neve után következő három felkiáltójelet a szedő a római hármassal tévesztette össze és így került Napoleon neve után a hármas szám. Amikor a sajtóhíbat észrevették, már késő volt a császárt III. Napoleon néven életű tömeg felvilágosítására, úgyhogy a császár végül is jobbnak látta a nem saját jószántából választott név használatába belenyugodni.

...hogy az égboltozat legmagasabb pontját is egy sajtóhiba keresztelte el zenitnek? Amikor a spanyolok a 16. században kiadták az első csillagászattant, az arab „zenit” szó m-jének harmadik lába fölött a sedő, valószínűleg egy légy tréfája következtében pontot látott és a szót zenitnek olvasta. A könyv nyomán a zenit szó minden európai nyelven elterjedt.

...hogy I. Katalin orosz cárnő (1725—27) udvartartása számára a következő háziszabályt írta elő: „Női személyek semmiféle ürügygel sem ihatják le magukat, férfiembernek pedig esti kilenc óra előtt nem szabad lerészegedniük. Férfiembernek tilos csókot erőszakkal rabolniuk, éppen így tilos női személyeket másképpen, mint a nyilvánosság szeme láttára és füle hallatára veréssel fenyegetni.” A cárnő udvarában ügylátszik nem aralkodtak a legépületesebb állapotok.

Bel- és kerékpárok részletre is
külföldi elsórangú minőségben

Pálffy Jenő

Mussolini-tér 16-a. Telefon: 15-24.

Allandó alkatrész raktár. Szakszerű javítások.

„KUHNE” LERAKAT

Szeptember végén nyílik meg Nagyvárad első népfürdője

Még ebben az évben megkezdik a második népfürdő építési munkálatait is

Régi és teljesen indokolt óhaja Nagyvárad polgárságának egy mindenki által hozzáférhető, úgynevezett népfürdő létesítése, mely lehetővé tenné a szegényebb néposztályok, főként a munkásság számára is az egészségügyi szempontból olyannyira szükséges és nélkülözhetetlen, alapos tisztálkodást. Eddig Nagyváradon az volt a helyzet, hogy míg a belvárosi, többnyire úgynevezett összkomfortos, tehát fürdőszobával is felszerelt lakások tulajdonosai, vagy bérlői számára még egy nyilvános fürdő — Rimánóczy — is rendelkezésre állt, addig a külvárosi munkásalakások lakói ehhez a régen talán „fényűzőnek” tartott, ma azonban már elengedhetetlen életszükségletként jelentkező tisztálkodási lehetőséghez sem otthon, a többnyire szobakonyhás s a modern egészségügyi követelményeinek legteljesebb figyelemkivülhagyásával épült külvárosi lakásokban nem juthattak hozzá, sem pedig a város egyetlen nyilvános fürdőjében, amelynek vízszintje az árai nincsenek arányban az ő anyagi viszonyaikkal.

Maga a kérdés konkrét és hivatalos formában a felszabadulás után került napirendre. Azóta több ízben foglalkoztak vele a város illetékes tényezői, sőt meg is kezdte az építkezést egy budapesti vállalkozó, míg végre most már elérkeztünk odáig, hogy a népfürdőről nemcsak mint utópiáról, távolról, jövőbeli elképzelésről, hanem a közeljövőben megvalósuló, fontos szociális és népegészségügyi tényezőről beszélhetünk. Minthogy pedig az utóbbi időben számtalan érdeklődő panaszos, vagy sürgető levél érkezett hozzánk e tárgyban, fölkerestük Pintér István mérnököt, a város törvényhatósági és városrendezési bizottságának tagját, aki ennek a kérdésnek kiváló ismerője és szakértője, hogy lapunk olvasói számára adjon némi felvilágosítást a népfürdő ügyéről.

„Filléres” fürdés

Mindenekelőtt aziránt érdeklődünk, ami elsősorban érdekli a közönséget, különösen pedig a közönségnek azt a részét, mely igénybe is óhajtja azt vendégszolgálatát.

— Mikorra várható a népfürdő megnyitása?

— Maga az épület, — hangzik a válasz, — már ezen a héten, vagy legkésőbb a jövő hét elején tető alá kerül. Ami pedig a belső berendezést illeti, a polgármester utasította a mérnöki hivatalt, hogy sürgősen készítse el az árlejtést. Ha ez rövidesen megtörténik, úgy a népfürdő szeptember végén már megnyílhat. Ez tökéletesen elég is, mert hiszen itt nem holmi üdülő- és sportcélúkat szolgáló nyári fürdőről, hanem kifejezetten tisztálkodási célt szolgáló fürdőről van szó.

— S milyenek lesznek a fürdési díjak?

— Természetesen, népfürdőről lévén szó, egészen alacsonyok, „filléresek”, hogy népszerű kifejezéssel éljünk. A város a népfürdő létesítésével nem valamilyen hasznothajtó vállalkozást kívánt életre hívni, hanem egyedül és kizárólag az a cél vezette, hogy a munkásság és általában a társadalom kevésbé tehetőse rétege a lehető legolcsóbban, gyakori tisztálkodási lehetőséghez jusson. Az a néhány fillér, amit fürdési díjként megállapítanak majd, éppen csak annyi lesz, hogy a szappan és törülköző árának fedezéséhez hozzájáruljon.

Ujszerű és ötletes belső berendezés

Miután így megtudtuk, a legfontosabbat: a fürdő megnyitásának valószínű időpontját és a díjak hozzávetőleges színvonalát, rétehrhetünk érdeklődésünk további tárgyára, hogy:

— Hogyan fest majd a népfürdő kívülről és — ami ennél sokkal fontosabb, — milyen lesz a belső berendezése?

— A Széles-utcai vashid környékén emelt, egyemeletes épület — kapjuk a választ, — modern stílusban épül, meredek tetővel. Eredetileg ugyan olasz barokknak indult, — ez volt a kezdeti terv, — de végül is, különféle okok közrejárására folytán a mai stílusában bontakozott ki. Az épület egyébként tetszetős, a belső berendezése pedig a legtökéletesebb higiénára és célszerűségre törekedett. A földszinten van maga a fürdő, míg az emeleten az igazgatói és felügyelői lakás nyert elhelyezést. A bejárati kapu egy tágas előcsarnokba vezet. Itt van a ruhatár a felső kabátok elhelyezésére. Az előcsarnokból nyílik a külön férfi- és női vethetőhelyiség, ahol kétoldalas szekrények vannak a ruhák részére. Ez azt jelenti, hogy a vethető helyiség felőli ajtón a fürdőző elhelyezi ruháját a szekrényben, bezárja a szekrényajtót s mikor a fürdőssel elkészült, ugyanazzal a kulccsal kinyitja a szekrény másik oldali ajtaját, amely már az öltöző helyiségbe nyílik. Külön van tehát vethető és öltöző helyiség, amit a kétoldalas szekrény választ el s a fürdőbe menők és onnan távozók nem találkoznak egymással. Vagyis: amikor a fürdőző levetheti s elhelyezi ruháit a szekrényben, a vethetőből a zuhanyozóba, a tulajdonképpeni fürdőbe megy. Zuhanyozó különben 16 van. 8 a férfiak és 8 a nők részére. A zuhanyozóból azután a fürdőző nem megy vissza a vethetőbe, ahol már bizonyára újabban érkezettek vannak, hanem az öltözőbe megy, a már említett módon keveszi ruháit s innen, a szintén az előcsarnokba vezető ajtón át távozik. A földszinti berendezéshez tartozik még egy orvosi szoba s van telefon is. A pincében a fertőtlenítő, ruhamosóda, gőzölő s a kazánház kap helyet.

Az elmondottak szemléltetésére Pintér mérnök készségesen megmutatja a tervrajzokat is, úgy az épület külsejére, mint belső berendezésére vonatkozólag.

— S milyen nagy ennek a fürdőnek a befogadóképessége? — tesszük fel az újabb kérdést.

250 ember fürödhet meg naponta

— Számítások szerint egy óra alatt átlag 32 ember fürödhet meg, úgy hogy napi nyolc órai munkaidőt véve alapul, átlag naponta 250 ember végezheti el a tisztálkodást a népfürdőben.

— Még egy kérdést: terveznek-e még ezenkívül más külvárosok részére is népfürdőt?

— A város költségvetésében már föl van véve egy másik, ehhez hasonló épület, amely valahol Velencén épül majd fel. Pontos helyét még nem állapították meg, de az természetesen a munkásnegyed közelében lesz. Az építkezést már az ősz folyamán megkezdik, hogy még ez évben tető alá is kerüljön. Csak éppen mellékesen jegyzem meg, annak dokumentálására, hogy ez a vállalkozás mennyire nem holmi jövedelemforrást jelent a város számára: egy ilyen épület tető alá hozása 180—200 ezer pengőbe kerül.

Örömmel vesszük és adjuk tovább Pintér István nyilatkozatát, mert a végre tető alá kerülő népfürdő megnyitásával régóta tátongó űrt tölt be és ezáltal rétegek régi óhaját viszi teljesülésbe a város. Egyben reméljük, hogy ezt a valóban hűzágpótló intézményt más, hasonló szociális megvalósítások további sora fogja követni.

M. FODOR VIOLA.

KIP-KOP FACIPÓK

Kip-kop, hallom az udvarról a vídám kopogást. Tegnap délután facipőt kapott a fiam. Sívárgott utána, nézte a kirakatokban és most végre megvan és szaporán csattog a kövön, szalad a labda után.

Kip-kop, hallom az utca felől is, más, idegen facipők sietős, vagy láradt zaját. Egyszerű fatalpák és díszes, csinos női cipők sietnek a kötettség, a napi munka felé.

Eszembe jut, hogy nekem is volt facipőm apró kisleány koromban. Akkor is háború volt, takarékoskodni kellett a bőrrel, talppal. Hogy örültünk, mikor apánk hazahozta a városból a kis szandálokat. Alig vártuk, hogy reggel legyen és felhuzzassuk őket. Éktelen lármával, boldogan rohantunk le a lépcsőn és mutogattuk az új szerzeményt. Később lelohadt a kedvünk, rájöttünk, nem is olyan kényelmes a lábbelink. A szíjak vágtak, a kemény talp feltrépte a lábunkat, itt-ott vértett is, tudom. Sokszor hibája is akadt. Elszakadt a pánt, meglazult a szegelés és sántikálva vittük az orosz suszterhez, a foglyok szállására, hogy javítsa meg. Több baja volt a mi facipőnkkel, mint az összes hadifoglyok bakancsaival. De a türelmes, jó ember mindig rendbe szedte őket. Míg könnyes szemmel mesélt a távoli kedvesekről, a szöszeke Anjusról, az ölbéli kis Nikolájról, össze is toldozta a saruinkat. A töréseket kihevertük, a sebek begyógyultak, megszoktuk a kényelmellen facipőt, sőt, talán meg is szerettük.

Megint folyik a háború. Nemcsak a harctéren, hanem itthon is. Katonáink az oroszokkal csatáznak, mi itthon a hiánnyal, a mindennapi gondokkal.

Hiába küzdenek ők oroszláknak, ha mi nem vállaljuk örömmel a sok, sok tajta facipőt, a lemondások hosszú sorát. Tudjuk jól, hogy harcolni kell, mert ha nem védekezünk, minket gázolnak el. Bármennyire fáj és vérzik a szívünk, büszkén kell kikésszünk szeretteinket a frontra induló katonáinkhoz. A búcsú szent pillanatában kell fogadnunk, hogy míg ők kint vívják az élet-halál harcot, velük váltva mi itthon szintén végigharcoljuk a magunk csatáját. Ha rágondolunk az ő fátadságukra, legendás vitéségükre, kicsinek, könnyűnek fog feltűnni minden áldozat. A jólét, a könnyű élet elbizakodottá, keménysívvé tesz és romlásba dönthet nem csak egyeseket, hanem egész nemzetet. A küzdelmes, áldozatos élet ösztökélsécsolja az egyeseket és újabb és újabb nehézségek leküzdésére ösztökélve, biztositja a felemelkedést, az eredményt.

Ha valaha úgy most harcolni és minden erőnkkel dolgoznunk kell. Ezt a háborút nekünk kell megnyerni! A harctéren repülőekkel és tankokkal, itthon becsületes munkával, asszonyi leleményességgel és nagyon sok szeretettel. Egy asszony sokra, mindent, csodára képes!

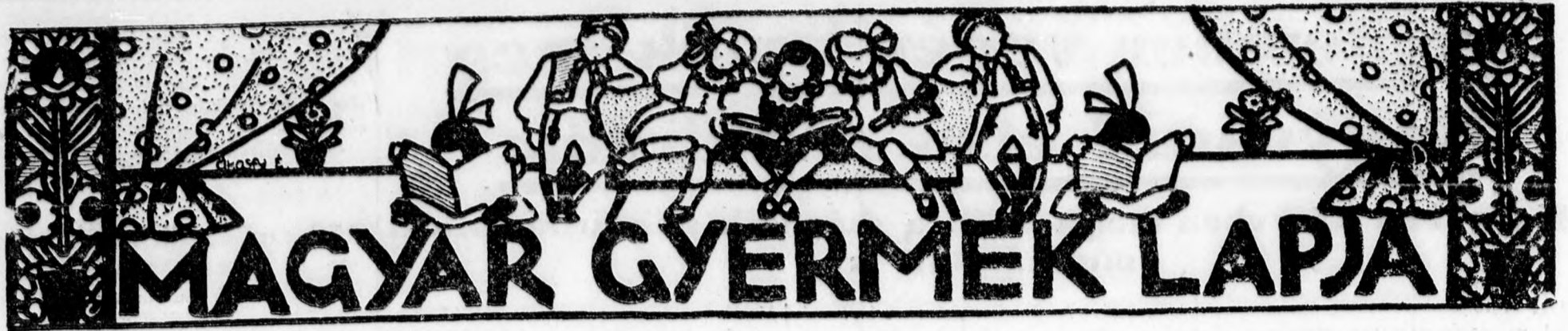
Az első világháborút nem a harctéren veszítettük el, ott nem tudták a magyar katonát legyőzni. Az volt a baj, hogy kevesen érték meg itthon, hogy mit kopognak a kis és nagy facipők. Voltak, akadtak akkor is áldozatos lelkek, de kevesen. Többen voltak azok, akik a maguk jólétét tartották csak fontosnak! Akik színi megöltötték élelscamrájukat, a pénzeszsőkjukat és nem látták meg az

éhez, kenyeret kérő, szeretetre vágyó árvákat, akiknek még facipő se jutott. Azoknak a hős magyaroknak az árvái voltak pedig, akik a lelkiismeretlenül nyereséget hajhászók papirtalpu bakancsaiban, térdig eltagyott lábbal védték a szent határokat.

Hallgassuk hát meg, a szívünkkel figyeljük a kis facipők kopogását! Milyen beszédesen, vigan kopognak most is! Kip-kop. Hallom a kertből. De csak az egyiket. A másikat a kezében hozza a fiam és sántikálva jön az ablakig. Elszakadt az egyik műbőr pánt és fel is törte két helyen a lábát. Megjavítottuk, megszegezteltük kistiam! A töréseket bekötjük s ha meggyógyultak, ott nem lesz újra se, mert megedződik a gyenge kis láb és a szíjak is engednek, tágnak. De is áldozatot hozot, mint a többi sok, sok magyar kistü és kisleány. Megtanulod már jó korán, hogy magyarnak lenni nem könnyű, sokszor nehéz, igen nehéz, de mégis gyönyörűség. Megtanulod a kis sebek árán meghallani a többi facipő kopogását, a mások bajának a megbecsülését, az örömmel meghozott áldozat edes ízét. És ha ezt megtanulod, te és a többiek, kicsinyek és nagyok, akkor nem lesz hiába az áldozat, nem hiába szorított és tört, nem hiába kopogott a sok magyar facipő!

Ujházy Mária.

Megjelent az Erdélyi
Katolikus Ekvönyv
összeállította:
Dr. Erőss Alfréd
Kapható: Könyvosztályunkban.

Vasárnapi levél

„V”

Nem lehet eleget ismételni, hogy hadban áll a nemzet, mert bizony sokan még mindig nem tudnak erre a tényre ráérezni. Még mindig sokan nincsenek tisztában azzal, hogy híven történelmi hivatásunkhoz, ismét ott állunk a gáton, hogy érző és vérző testünkkel fogjuk fel a keresztény kultúrát végpusztulással fenyegető csapásokat.

Honvédeink, Európa legjobbjával állva, egy új, egy végtelen keresztet egek soraiban küzdenek a vallás, a kultúra fennmaradásáért, a családi tűzhely tisztaságáért és nyugalmaért, a gyermek boldog jövőjéért. — az Életért.

Talán azért olyan nehéz megérteni és elhinni ezt a nyilvánvaló tény, mert nem érezzük a levegőben a felperzselt falvak pernyéjét, nem látjuk a sötét éjszakában a szétbombázott magyar városok messze pirosuló lángját, mert nem kiáltja süket füllünkbe a sárbiatort magyar asszonyok sikolya s az árván maradt gyermekek zokogása, hogy — *háború van, itt az ellenség!*

Adjunk hát, sokszoros hátát a Magyarok Istenének, hogy — történelmünkben először — nem a Kárpátok gerincén, nem a magyar végeken folyik az öldöklő harc, hanem a messze orosz steppeken. De vegyük tudomásul, hogy akárhol folyik, értünk folyik s ez a harc élet-halál harc, ebben csak győzni lehet, vagy elpusztulni.

Tehát győzni kell és győzni fogunk, mert csak az Igazság győzhet, az pedig a mi oldalunkon van. És oldalunkon vannak a tetterős fiatal nemzetek: a világtörténelem legnagyobb, legelszántabb és legjobban felszerelt hadseregei.

Hinni kell ezt a győzelmet, törhetetlen, megingathatatlan hittel, mert a hit elszántaságot, kitartást, erőt ad. Hinni kell, de nemcsak annak, aki megdöntetlen hitét, ott künn, az ellenség előtt, vére hullásával pecsételi meg, hanem annak is, akiért kiomlik az a vér, az itthonmaradottnak. Akinek nem kell a győzelemért életét kockáztatnia, nem kell a csatatér veszedelmeivel, horzalmával és megpróbáltatásaival szembenéznie, akitől csak hitet, kitartást és egy kis lemondást követel a Jövő.

A hit, a meggyőződés az ember magánügye, de ha nyilvánosan megvallja, közügyvé nemeseedik, mert példát mutat, nevel, követőket szerez és megerősíti a gyengék és tétovázók hitét.

Van, aki bátran vallja meggyőződését, még akkor is, ha csak kárát látja s van aki közönyből, kényelemszeretetből vagy opportunizmusból nem hajlandó

szint vallani, — merthát sose lehessen tudni? ...

Ma azonban, amikor honvédeink lába már a véráztatta mezőkön dobban, lecsúszva vége a közönynek!

Ebben a kereszties hadjáratban már megvan a győzelembe vetett hitnek a maga szimbóluma, külső jele: a „V” betű, a győzelmet jelentő „Viktoria” szó kezdőbetűje.

Hordjuk ezt a jelvényt — tántoríthatatlan hitünk jelét — keblünkön és tegyük ki büszkén szobánk ablakába, hogy hitvallásunkkal erőt öntsünk a kishitűek lelkébe, hogy lássuk milyen sokan vagyunk mi hívők és lássuk, kik azok, akik nem tudnak vagy nem akarnak a nemzet életét jelentő győzelemben hinni.

Uzoni Klára.

Asszony és nemzetvédelem

A világtörténelmet mindig ajakfestékel írták, — mondja egy szellemeskedő történelembölcseleti szólás. Ha nem is ajakfestéssel írták, de a világ eseményeinek kialakulásában mindig és mindenütt nagyrésze volt a női nemnek. Magatartásával előidézte, egyetlen szépségével kirobantotta a háborúkat s Eris almájától a mai ajakfestékig valóban se szeri, se száma azoknak a női dolgoknak, amelyek nagymértékben hozzájárultak a történelem alakításához. A gyenge nem éppen nőies gyengeségével a világ legnagyobb hatalma s így számolni kell erejével.

De nemcsak az előbb említett oldalról lehet nézni a nők szerepét a történelem kialakításában. Éppen a magyar nemzet történelme ad számtalan példát a női nemzetvédelem hőstetteiről. Zrínyi Ilonák, Dobó Krisztinák mindig voltak s az egri nők példáját követik még ma is a magyar asszonyok százai. Nem fizikai de lelki fegyverekkel a leghatásosabban küzdenek az ellenség meggyöngyítésén, megsemmisítésén. A legelőkelőbb és önkéntelen asszonyi nemzetvédelem maga az anyaság. A nő élet-hivatásának beteljesedése lényegénél fogva éppen a nemzet további életét biztosítja s védi. Ezt a hivatását teszi teljesebbé a magyar asszony, ha már édesanyává vált. Amikor gyermekét magyarnak nevezi, nemcsak magyarul beszélő polgárnak, hanem igaz magyarnak; amikor a falu, vagy a város, a szűkebb szülőföld s a magyar haza szeretetét osepgeti lelkébe; amikor felvilágosítja a fakadó, bimbózó gyermeki lelket a haza és a nemzet iránti kötelességekről; amikor a hősi múltról mesél neki, vagy idézi a hősök emlékét, — szinte észrevétlenül fegyvert ad a gyermek kezébe. Képzletbeli és játékos még az a hősiesség, ami bontakozni kezd a gyermek lelkében, de fejlődésképes. Ahogy nő a gyermek úgy válik tudatosá benne az érzés, válik meggyőződésé az ősi föld védelmének ösztöne. S ez a lelki folyamat megy végbe a leánygyermek lelkében is, csak a női lélekhez igazodott formában. Amikor a leánya először öl-

tözteti magyar ruhába a hajababát, amikor magyar énekkel altatja a kócskát s amikor később magyar vitézekért és nagy tettekért lelkesedik, ugyanez a nemzetvédelmi ösztön kezd kibontakozni a lelkében.

Csak a nő anyasági szerepét néztük s már kezd kibontakozni a világokat formáló lelki felkészültség hatalma. Pedig száz más alkalom is van az életben a női nemzetvédelem gyakorlására. Végig az életén olyan lelki vérteteket adhat az asszony a belső fronton, vagy a harcra készen küzdő férfink, amit senki másról nem kaphat meg. A harcterre induló katonának adott utolsó anyai, vagy hitvesi csók, az álmatlanul, imádsággal eltöltött éjszakák telepatikus érzés-sugárzása, a vitézséget szépséggel és gyönyörűséggel jutalmazó hála — mind az igazi női hivatásról beszél.

S ha valóság mindaz, amit elmondottunk az igazi női hivatásról, akkor annak az ellentéte is létező valami. A szabadgondolkodónak nevelt, istentelenségben felnőtt, nemzetét nem becsülő, haszontalan és szégyenteljes élete mind a nőt vádolja. Az anyát, nővért, vagy feleséget! A fertőzött társaságban a rossz olvasmányoktól, vagy éppen az ellenség titkos propagandájától megmértelyezett férfit éppen a nő vezetheti vissza a magyarság szent nemzeti kötelességeihez. Észrevétlenül, a női finomság és ötletesség számtalan eszköze áll az asszony rendelkezésére ahhoz, hogy férjét, fiát, vagy testvérét igazi magyarrá formálja. A kötelességteljesítés, amely a magyar élet legnagyobb biztosítója, éppen olyan mértékben járul az asszonyokra, mint a férfire. Ha nem is lesz vörökezes nővér, vagy gyermeknevelő nap-számosa a nemzetnek, mint a rohamisakkal, fegyverrel küzdő magyar férfinek. Ehhez csak magyar lelkiismeret kell — semmi más.

Ebben a szóban benne van a hit, a hazaszeretet, a nemzet védelme iránti készség és a hősiesség is. Ez jelenti a nemzet megújulásának feltételeit is. A zsidó liberális és szabadkőműves eszméktől átitatott rétegek megújulását a most növekedő nemzedék nemzeti eszményekben való nevelése biztosítja. Nem kétséges, hogy az idegen elnyomatást végig élt területek asszonyai éppen úgy, mint a Csonkaország asszonyai is érzik ennek a nevelő feladatnak a fontosságát.

Kell is, hogy érezzék hiszen Istenünk, hitünk, nyelvünk, szabadságunk függ tőle. Gyermekeink boldogsága és

élete, a magyar föld minden virága és tiszta levegője, a családi tűzhely békéje, egész nemzetünk léte és jövője.

Dávid Iván.

A háziasszony

Mit készíthetünk háziynulból?

Burissal, tarhonyával, hajdinával vagy kölessel rakott háziynul.

Ezek bármelyikéhez úgy készítjük el a húst, hogy lefejtjük a csontot és azután pároljuk meg hagymás, paprikás zsiron. Hozzá a buriót este jól megmossuk, megáztatjuk, petrezselymes vagy más zsirban kicsit megpirítjuk és vízzel felöntve pároljuk. Ha kézen van, a már megpuhult hússal váltakozva kisé kizsirozott lúbosba rakjuk és forró sütőbe toljuk. Ugyanígy járunk el, ha hajdinával, kölessel vagy tarhonyával készítjük csak ezeket nem kell este megáztatni.

Háziynul pörkölt

A nyúl húsos részeit, derekát és combjait szép egyenletes darabokra vágjuk, jó nagy fej reszelt vagy finomra aprított vereshagymával, izlés szerinti paprikával feltesszük párolni. Mindég csak annyi vizet öntünk rá, hogy le ne süljön. Akkor sózzuk, ha puha. Tejfellel is tálalhatjuk, de a saját levében is igen jó. — Vizben főtt, hosszú gerezdekre vágott burgonya, tarhonya vagy galuska illik hozzá.

A Kincses Újság receptjeiből.

Jó tudni...

hogy ha hűs felét el akarunk tenni, dörzsöljük be a következő keverékkel: 8 rész konyhasó, 1 rész salétrom, 1 rész szalicil sav. Használat előtt a húst rövid ideig vízbe kell áztatni, hogy eltávolítsa a tartósítószerpedényben. Zománcos edényben is csak akkor, ha a zománc még nem pattozott le. A porcellán- és üvegedény a legjobb erre a célra.

Ha nem élő halat veszünk, tegyük azonnal hideg vízbe. Ha a hal alsúlyod, akkor még semmi baja, de ha a víz színén úszik, akkor nem szabad enni belőle.

Amikor a halat agyoncsapjuk, nagyon óvatosak legyünk, mert ha a kezünk megsérül, könnyen vérmérgezést kaphatunk.

TURUL

könyv, papír és írószer kereskedésben dúsan felszerelt raktár áll a nb. vevőközönség rendelkezésére Rákóczi-út 7. (v. Meteor helyiség).

Csót.

Pernyész István

Telefon 18-20.

FIGYELEM!

Vizhatlan hátizsákot,

kulacsot, csajkát, evőeszközt lejobbat és leolcsóbban

Jakab Lászlónál Rákóczi-út 4 sz.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5. SZÁM.
 Telefon: 12—27.

ELŐFIZETESI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

KÉRELEM A PLÉBÁNOS URAKHOZ.
 Keresem Barta József és Király Teréz házasságlevelét, akik házasságot kötöttek 1865—1882 évek valamelyikében Békés-Csanád, vagy Bihar megyékben, vagy a közeli városok, esetleg falvak egyikében. Megtalálás esetén 50 pengő tiszteletdíj ellenében utánvéttel az alábbi címre küldendő a házasságlevelét: Serdült Sándor, Nagyvárad, Ermelléki-út 3. sz.

* **Mindig,** de különösen a jelenlegi nehéz időkben nagy csapást jelent a családra valamelyik tagjának halála. Fokozott szomorúságot és bajt idéz elő azonban az, ha a kereső családfő távozik el az élők sorából. Ez igen gyakran nyomorba dönti az özvegyet és árvákat. Legelőnyösebb kötelessége tehát minden családfőnek, hogy még munkaképes korában gondoskodjék családjáról. Ez pedig kibárólag életbiztosítás útján történhetik. Forduljon az 1857-ben alapított legrégebb magyar biztosító intézményhez: az **ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁGHOZ**, mely bármely módozatú biztosítást legelőnyösebb feltételek mellett köt. Helybeli főgynöksége: Szent László-tér 2.

MAGYAR ASSZONYOK CIGARETTA-AJANDEKA A FINN KATONÁKNAK. (Szeged.) (MTI.) A Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége szegedi csoportja kerti ünnepélyt rendezett a finn katonák tiszteletére. A gyűjtés eredménye 700 pengő, amelyért cigarettát vásárolnak. A cigarettát a finn követség útján juttatják el a finn katonáknak. **Kolerajárvány tört ki Bombay tartományban.** (Bangkok.) (NTI jelenti.) A delhi rádió jelentése szerint Bombay tartományban komoly kolerajárvány tört ki. (MTI.)

A polgármester Barátkán jelöli ki a szegénysorsu gyermekek nyaraló helyét. Nagyvárad. Saját tud. Soós István polgármester Dalló Gyula tanácsnokkal és Kovács Jolán népjóléti eladóval ma reggel kiutazott Barátkára illetve Jádvolgyébe, hogy nagyvárad szegénysorsu gyermekek nyaraltatására alkalmas épületet kizemljen.

SIRKÓAVATÁS. A Nagyvárad Magyar Dalkör tagjai adakozásából sarkövet avat elhunyt Bara Gábor daltársuknak, melyet e hó 14-én délelőtt fél 12 órakor ad át a családnak az Ossi-temetőben. — Kérjük minden daltárs megjelenését. **Vezetőség.**

Fajgyalazásért egy évi börtönrre ítélték egy zsidót, (Győr.) (MTI.) A győri büntető törvényszék fajgyalazás kísérletéért és hamis tanúzásra való felbujtás vétségéért egy évi börtönrre ítélte Krausz Lajos 55 éves zsidó kántort. Az ítélet nem jogerős.

Uj keresztény üzlet nyílt meg!

Blaha Jánosné

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 7 szám alatt, ahol legelőnyösebben vásárolhat kész női ruhát, kabátot, kötött-szövöttárut és uridivat cikkeket, harisnyákat.

HUSZÉVES TALÁLKOZÓ. Az 1921—1922. iskolai évben a nagyvárad premontrai főgimnáziumban végzett növendékek 1942. év június 21-én 20 éves találkozó tartanak. Délelőtt fél 10 órakor szentmisén vesznek részt, melyet az öregdiákok volt osztályfőnöke, Labancz György premontrai kanonok, a Félix-fürdő igazgatója mond utána az öregdiákok összegyűlnek a főgimnáziumban, majd tisztelegő látogatást tesznek az intézet igazgatójánál s a többi, jelenleg Nagyváradon lévő tanároknál. Délben közös ebéd a Kék Macskában. Felhívjuk a fentjelzett időben érettegizett öregdiákokat, hogy teljes számban szíveskedjenek megjelenni. Találkozás vasárnap, 21-én délelőtt 9 órakor a premontrai templom előtt.

GARAI JOLÁN, Iránból jött levele miatt jelentkezzen. **Fábián Piroska** vöröskeresztes nő, **Telekya-utca 3 szám alatt.** Népjóléti Hivatal.

FEGYVER

ISKOLAI BEIRATÁS. A nagyvárad m. kir. áll. Szent László gimnáziumba az 1942—43. iskolai évre szóló beiratásokat folyó hó 26., 27., 29. és 30. napjain tartjuk meg, még pedig az I. o.-ba 26 és 27-én, a többi osztályokba 29 és 30-án. A felvétel alkalmával minden tanulónak személyesen kell jelentkeznie és a következő szükséges okiratokat beadnia: iskolai bizonyítványát, születési anyakönyvi kivonatot, a szülők keresztlevelet és házassági anyakönyvi kivonatot, újraváltási bizonyítványát és egy szülői nyilatkozatot arról, hogy azok a tanulók, akik nem szüleiknél laknak, mely szálláson lesznek elhelyezve. Csak magyar nyelven kiállított okmányokat fogadjunk el. Nagyvárad, 1942. június hó 13-án. Igazgatóság.

Korona Filmszínházban Páger legjobb és legnagyobb alakítása

Dr. Kovács István

Simor, Puskás, Tóth J., Ladomerszky. Vasárnap d. e. 11 órakor matiné

Modern festett **BUTOR** olcsón kapható **Mezeinél**
 Szabadság-utca 12. sz. Hálók, kombinált szobák, előszobák, konyhák

NE KÜLDJÜNK GYUFÁT A HONVÉDEKNEK! (MTI.) *A posta vezérgazgatósága közli, hogy a postai, illetve tábortábori postai küldeményekben gyufát küldeni tilos. Sokszáz magyar honvéd küldeményét teszi ki veszélynek az, aki gondatlanul gyufát tesz a küldeménybe.*

agyazás, tartósfényű csőbarnítás, javítás **LOVASZ I.** puskaműves Nagyvárad, Damjanich-utca 37. sz.

93 lakóházat épített az Oncsa a Borsod-megyei barlanglakók részére. (Miskolc.) (MTI.) Az Országos Nép- és Családvédelmi Alap segítségével rövid idő alatt 93 lakóházat építettek Borsod-megyében a barlanglakók elhelyezésére. Az új házak átadása június 21-én történt ünnepélyes keretek közt. Ez alkalommal leplezik le vitéz leveldi Kozma Miklós mellszobrát is.

FÉMGYÜJTÉS FRANCIAORSZÁGBAN (Párizs.) (OFI jelenti.) Franciaországban most már nemcsak a használt és eldobott tárgyak gyűjtésére szorítkoznak, hanem megkezdtek a nem vasból készült fém használati tárgyak és munkaeszközök gyűjtését is.

Tábortűz a Jurányi-uti honvédkórházban. Az Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Önkéntes Nemzeti Munkaszolgálatának női vezetőképző tanfolyamának hallgatói jólsikerült táboritűzi előadást rendeztek a Jurányi-uti honvédkórházban. Sas és Katinka tanfolyamhallgató köszöntötte a sebesült katonákat. Nemsokára elindulunk a falvakba — mondotta — hogy az egyedül maradt és segítésre váró családok fizikai és gondterhes munkáját megkönnyítsük. Önként vállaltuk ezt a munkát, amely nagyon kicsi ahhoz képest, amit Ti adtatok értünk: a harc-tereken, távol a hazától, az édes hazáért és értünk. A falvakban, ahol az otthoni és mezei munkákban egyaránt részt veszünk, szombat esténként tábor-tűz mellett vidítjuk fel a családokat. Ebből a táboritűzből mutatunk be egy kicsinyke részt, mielőtt elindulnánk. Ezután megkezdődött a változatos, magyaros műsorszámokkal telített előadás, melybe a katonák is belekapcsolódtak és énekeltek együtt a szebbnél-szebb magyar nótákkal. Majd a tanfolyam hallgatói kiosztották a sebesültek között a szalaggal átkötött kis ajándécsomagokat, melyeket egy napi zeoldpénzükből vásároltak.

ADAKOZZUNK AZ ÁRVÁKNAK. A Lorántffy Zsuzsanna Egyesület vasárnap 9 órai kezdettel egész napos gyűjtést rendez az árvaház és a hadiárvák javára. Ne menjünk el csukott szemmel az urnák előtt és ne tegyük hallatlanná a kérés szót. Adjunk jószívvel az árvák javára!

Június 15-én kezdődnek az állami népiskolákban az évről-évre vizsgák. Nagyvárad. Saját tud. Az állami népiskolák alsó tagozataiban vagyis az 1—4 osztályokban június 15-én kezdődnek a tanévvégi vizsgák és 20-án fejeződnek be. A felső tagozatokban — az 5—8 osztályokban már korábban befejeződött az iskolai év.

Megnyílt a rádiumos, ózondus levegőjű

Püspökfürdő hullámfürdője

Szellemileg kimerülteknek elsőrendű.

ÉRTESÍTÉS. A nagyvárad Hegyközség elnöksége értesíti az érdekelteket, hogy folyó évi június 14-én, délelőtt fél 12 órakor a Magyar Ház nagytermében előadást tart a peronoszpóra elleni védekezésről, a peronoszpóra veszedelméről, a permetező és pótszerek gazdaságos felhasználásáról, melyre tisztelettel meghívja az érdekelteket. Nagyvárad, 1942. június 13. **Bartsch Sándor** sk., hegyközségi elnök.

Kedvezményes fürdőjegyek úgy a Püspök, mint Félix gyógyfürdőbe, valamint a Rimanóczy gőzfürdőbe kaphatók az Ipartestület hivatalában a délelőtti hivatalos órák alatt, az iparosok hozzátartozóik részére. Az **Elnökség.**

TEMETÉS. *Munkácsy Mártonné, sz. Baróthy Teréz* temetése vasárnap délután 4 órakor lesz a Haller-kápolnában. Erdélyi „Concordia.”

Cselényi József magyar nótáestje
 Asztal telefonon is foglalható Telefon 18-50. **15., 16., és 17-én**
 a Katolikus Kör-1 teraszon

Szegédavatás az Ipartestületben
 Ipartestület Elnöksége ezúton hozza az érdekelteknél tudomására, hogy vasárnap, 14-én délelőtt 10 órakor tartja hatodik segédavatás ünnepélyét. — A segédavatás az Iparoskör nagytermében lesz megtartva. Tekintettel arra, hogy külön időző vagy meghívás egy tanonc részére sem lesz kikézsbesítve kérjük az érdekelteket, hogy ezúton vegyék tudomásul, közöljék azokkal, akik esetleg újságot nem olvasnak és lehetőleg teljes számban jelenjenek meg. Az Ipartestület **Elnöksége.**

Szörvény tanfolyam a biharmegyei tanítók részére. Nagyvárad. Saját tud. A biharmegyei magyar szörvényokon működő tanerők számára július hónapban egyhetes tanfolyamot rendez a vallás és közoktatásügyi minisztérium. A tanfolyamon, amelyen a szörvénykérdés legkiválóbb ismerői lesznek az előadók, mintegy 60 tanító fog résztvenni.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a **MAGYAR LAPOK**-at.

Gazdanap Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. A Faluszövetség június 14-én Nagyváradon gazdanapot és ezzel kapcsolatban gazdaértekezletet rendez. A gazdanapnak előreláthatóan sokezer résztvevője lesz Biharmegye volt csonkarészenek felezabadult részéből, valamint a szomszédos vármegyék-ből. A gazdanap alkalmából Nagyváradra jön *Bárczay János* földművelésügyi államtitkár, *Mayer János* ny. földművelésügyi miniszter, számos országgyűlési képviselő, valamint a magyar gazdasági élet igen sok előkelő képviselője. A gazdanappal kapcsolatos értekezletet a Református Kulturpalota nagytermében tartják meg.

Fehér kenyeret is lehet sütni

(MTI) A hivatalos lap szombati száma rendeletet közöl a fehérkenyér készítéséről, valamint az egyes sütőipari termékek előállításának szabályozásáról.

Az új rendelkezés értelmében az eddig engedélyezett kenyér fajtákon felül a törvényhatóság első tisztviselőjének engedélyével fehérkenyeret is szabad készíteni. Kimondja a rendelet azt is, hogy perccet csak finomlisztből szabad készíteni, illetve forgalomba hozni. A közellátásügyi miniszter rendeletileg szabályozta a fehérkenyér árát. A viszonteladói ár 69 fillér, a fogyasztási ár 74 fillér.

Mi tekintendő gabonának

(MTI) A gabonacséplésről, számbavételről és ellenőrzésről megjelent rendelet kimondja, hogy gabonának tekintendő a buza, rozs és kétszeres, vagyis a kenyér gabonák, továbbá a zab és árpa, mint takarmánygabonák. A szükséges összeírások és készletnyilvántartási munkálatok elvégzésének egyrészt a rendelet a községi előjáróságok hatáskörébe utalja. A rendelet másik fejezete a gabonalappal kapcsolatos intézkedéseket tartalmazza.

Bezárják a londoni tőzsdét (?)

Lisszabonból jelentik (MTI). A Stefani Iroda jelenti: Londonból jelentik, hogy *Bewin* munkaügyi miniszter a pénzügyminiszterrel egyetértve tanulmányozta azt az indítványt, amely a londoni tőzsde bezárását javasolja. Ezt az intézkedést az ügyletek állandó csökkenése miatt javasolják, ami viszont az ellenblokádnak tulajdonítható. Angliában rövid időn belül újabb korlátozásokat léptetnek életbe. *Leather* lord az alsóházban közölte, hogy sok személyszállító vonatot leállítanak, ezenkívül a ruházati cikkek adagolását is mintegy 15 százalékkal csökkentik.

Zakar András

Tihamér püspök élete ahogyan kortársai látták

Ara füzve 4, kötve 5 Pengő.

Királyi Magyar Egyetemi Nyomda kiadása.

Kapható könyvosztályunknál.

Az 1922. évi születésű állításkötelesek összeírása

A m. kir. honvédelmi miniszter úr 25.618—1942. sz. alatt elrendelte az 1922. évben született állításköteles ifjak összeírását. Evégből felhívom mindazon 1922. évben született ifjakat, akik Nagyvárad thj. város területén tartózkodnak, hogy összeírás végett a város katonai ügyosztályán (városháza, II. em. 26. sz.) az alábbi sorrendben jelenjenek meg:

A—D kezdőbetűsök 1942. június 15-én, reggel 8 órától;

E—K kezdőbetűsök 1942. június 16-án reggel 8 órától;

L—R kezdőbetűsök 1942. június 17-én reggel 8 órától;

S—ZS kezdőbetűsök 1942. június 18-án reggel 8 órától.

Személyes jelentkezés alkalmával az érdekelteknek fel kell mutatni születési-anyakönyvi kivonataikat és személyazonosságát igazoló egyéb okmányaikat.

Felhívom mindazon 1922. évbeli születésű ifjak szüleit, gyámjait, hogy amennyiben az állításköteles ifjú az összeírásra megjelenni nem tud (beteg, külföldre távozott, stb) úgy helyette a fenti ügyosztályán jelenjenek meg.

Ideiglenesen távollevők irásban kötelesek jelentkezni. Írásbeli jelentkezés esetén az összes személyi adatokat (születési év, hó, nap, hely, Vallás, Szülők neve és vallása, Nemzsidó vagy zsidó mivolta, Tartózkodási helye, városokban az utca és házszám, Foglalkozása és iskolai végzettsége megjelölendő) be kell jeleníteni.

Papok és papjelöltek, az öröklött mezőgazdaságok birtokosai, családfenntartók és a több katonát adó családok tekintetében megállapított kedvezmények valamelyikére való igényemelésük esetén, vagy a tartalékos tiszti kiképzésre való jelentkezési szándékuk esetén a kellő okmányokkal felszerelt kérvényüket 1942. év július hó 1-től a fősorozás kezdetéig a város katonai ügyosztályán nyújtásuk be.

Az összeírásra való jelentkezés elmulasztása az 1939. évi II. t. c. 1. pontja értelmében kihágás, illetve vétség és 2 hónapig terjedő elzárással büntetettik.

Jelentkezés legvégső határideje 1942. június 18.

Dr. BORBÉLY sk.
polgármester h.

SPORT

Debreceni VSC—Törekvés találkozó az erzsébetligeti pályán

(Nagyvárad.) Holnap talán az NB II legérdekesebb mérkőzésére kerül sor Nagyváradon. A Nemzeti Bajnokság I csoportjába törő DVSC csap össze az egyre eredményesebben fel-törő Törekvéssel. A pirosfeketék ugyancsak készülődnek a mérkőzésre, mely egy kiharcolt győzelemmel a 9. helyet biztosítaná nekik. A debrecenieket viszont az előbbrejutás sarkalja. A Törekvés — jól tudjuk — egy igazi szív csapat, ha harcolni akar, tud is s ez az, ami ezres tömegeket vonz vasárnap az Erzsébet-ligeti pályára. A DVSC képességeivel minden sportember tisztában van, még akkor is, ha a NAC ellen elért potyagyőze-

mét figyelmen kívül hagyja, bár ha a lényegét tekintjük az sem jelentéktelen. A nap eseményét színezi még Moravetz, a volt román válogatott bemutatkozása a népszerű „Töri” fedezetsorban, amely így alakul: Pintye—Szegedi—Moravetz. Ez a nagyszerű hármas nemcsak az NB II pillanatnyi legjobb fedezetsora, de országos viszonylatban is számottevővé lépett elő.

A mérkőzést tehát, amely pontban negyed 6-kor kezdődik vasárnap délután érthető várakozás előzi meg. Előtte ifjúsági bajnoki mérkőzés szerepel a labdarugás nagyváradai sportprogramján.

A horvátok ellen kiálló magyar válogatott össze- állítás

(MTI) A hármas bizottság még nem állította össze véglegesen a magyar labdarugó válogatott csapatot. Bodola sérülése könnyebb természetű, de még nem játszhat. Bodola csütörtökön és pénteken kezelésre járt és a legutóbbi jelentés szerint játékára számítani lehet. A csapat egyébként készen van és amennyiben Bodola játszhat, a következő a felállítás: Tóth — Olajkár II, Kispéter — Pázmándy, Szücs, Sárosi III — Füzér, Zsengellér, Szusza, Bodola, Tóth III. A szakbizottság abban az esetben, ha Bodola nem játszhat szombaton döntésként.

Négycsoportos lesz az NB II.?

Ideiglenesen felfüggesztik
az NB III küzdelmeit

(Budapest.) Dr. Gidófalvy Pál, az MLSz országos elnöke a Nemzeti Bajnokság elkövetkező új beosztásával kapcsolatos elgondolásait ismertette. Közlése szerint valószínűleg a négycsoportos NB II mellett fog dönteni az MLSz, az NB III-at ideiglenesen felfüggesztik, erősebb tagjait beosztják az NB II-be, a gyengébbek pedig visszatérnek a kerületbe.

Olvassa és terjessze
a Magyar Lapok-at

SZÍNHÁZ

Június 14-én délután a Hivatásszervezet előadása a Szigligeti Színházban

(Nagyvárad.) A Népművelési Bizottság keretein belül rendezett műkedvelő előadások során a Hivatásszervezet június 14-én délután 4. órakor tartja az előadását a Szigligeti Színházban.

A magyar irodalom egyik legremekkebb népszínműve, Szigligeti Ede: „A cigány” kerül színre a Hivatásszervezet műkedvelőinek előadásában.

Szigligeti Ede, városunk halhatatlan költőjének remekművét nem kell külön bemutatni. Meséje a magyar nép igazi élete; tele szerelemmel, dallal és napsugárral. A magyar keresztény munkásság műkedvelői ezzel az előadással akarják leróni mélyseges tiszteletüket Szigligeti Ede emlékének.

A Sztáray Mihály Önképző- kör műkedvelői a Szigligeti Színházban

A Népművelési Bizottság nagyszerű műkedvelőelőadás-sorozatában holnap, vasárnap este fél 9 órakor lép Nagyvárad közönsége elé a *Sztáray Mihály Önképző* kör műkedvelő gárdája egy nagy szabású „Székely-est” keretében, a *Gyimesi vadvirág* című énekes népszínművel. Ez a kitűnő műkedvelő gárda az elmúlt huszonekét év alatt valóságos regös munkát végzett, amikor bejárta a falvakat is, kitűnő előadásban megismertette az idegen uralom alatt magyarul beszélni is alig merő falusi népet a magyar szinpad irodalom gyöngyével, nagymértékben hozzájárulva ezzel a magyar érzés ápolásához, vagy ha kellett, újra élesztéséhez.

A Sztáray Mihály Önképző kör műkedvelő gárdájának holnap esti szereplése elé tehát méltán tekint a legnagyobb érdeklődéssel Nagyvárad társadalma.

Hétfőn: A Róm. Kat. Legényegylet előadá- sában a „Nagymama”

Nagyvárad. Saját tud. A műkedvelő előadások egyre népszerűbb és általános tetszést arató sorozatába bekapcsolódik a Nagyvárad Római Katolikus Legényegylet is és június 15-én a „Nagymama”, ezt a feledhetetlenül kedves vígjátékot újítja fel. A Város Népművelési Bizottságának felhívása tehát — mint a Legényegylet bekapcsolódása is bizonyítja — teljes megértésre talált.

A darab szereplői: Lovas Ferencné, Galambos Lajos, Vojnár Kálmán, Lovas István, Léb Erzsébet, Fövényesi Etus, Kiss János, Mangra Rózsa, Ujvári László, Szecsey Margit, Bartha Gyula, Mangra Illa, Mangra Anna, Nagy Margit és Nagy Magda, műkedvelő szinpadokról részben már ismert nevek, míg a kevésbé ismerteken és ismeretleneken most van a sor, hogy megkedveltesék magukat a közönséggel. Az előadást Kiss János rendezi. A kedves és hangulatos *Nagymama* és szereplői egyaránt méltók arra az érdeklődésre, mely az előadás iránt egyre inkább megnyilvánul. Mindent egybevetve kétségtelen, hogy a Legényegylet gárdájának bekapcsolásával a műkedvelő előadás-sorozat színben és értékben jelentősen gazdagodik.

Az egyetemi ifjúság munkaszolgálatára külföldi magyarság érdekében

Az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Kisebbségi Szakosztályának pályázata

A fentjelzett nemzeti liga az alábbi felhívást közölte velünk:

Önkéntes szellemi munkaszolgálatra hívjuk a magyar ifjúságot.

Történelmi idők követelik tőlünk, hogy ez az ifjúság teljes tájékozottsággal és szakértelemmel ismerje az ország határain kívül élő magyarság sorsát és problémáit, valamint az országgal határos államok helyzetét.

Pályázatot tüzünk ki ezért a kérdésekkel foglalkozó értekezések számára.

156 egyetemi és főiskolai hallgató vett részt eddig e mozgalomban s a kiosztott pályadíjak összege közel 10.000 P-re emelkedett. Dunavölgyi hivatalunk azonban azt kívánja, hogy az egyetemi és főiskolai hallgatók tizennyegyzet létszámához mérten arányban — megsokszorozódjék e problémákkal foglalkozó ifjúságunk száma. Magyar ifjúság! E pályázat a magyar jövő kérdéseinek megoldására hív!

A pályázat feltételei:

1. A pályázaton résztvehetnek a magyarországi tudományegyetemre és a műegyetemre beiratkozott rendes és szigorú évüket töltő végzett hallgatók, valamint a többi főiskola hallgatói is.

2. A pályamunkák terjedelme nyomtatásban számítva 1 és fél—3 ívvel kevesebb nem lehet. A használt forrasmunkák megnevezése kötelező.

3. A pályadíjak:
5 pályadíj egyenkint 300 P,
8 pályadíj egyenkint 200 P,
9 pályadíj egyenkint 100 P.

A pályadíjjal nem jutalmazható, de egyébként értékes munkák szorgalmadójában részesülnek.

4. A bíráló bizottság. A pályázatok felett a Liga Kisebbségi Szakosztálya által felkért — egyetemi tanárokból és a kisebbségi kérdés szakértőiből álló bíráló bizottság dönt.

5. A munka megkönnyítésére a Bizottság minden egyes pályadíjra több pályatételt jelölt ki. A pályázó tetszés szerint választhatja a tételek közül azt, amelyre hajlami, tudása szerint, valamint a rendelkezésre álló adatok alapján a legpontosabban feloldozhat.

6. A gépirásos pályamunkákat a borítékon „Pályázat” jellel, jelzés levéllel ellátva 1942. november 1-ig bezárólag az Egyesült Keresztény Nemzeti Liga Kisebbségi Szakosztályának címére (IV., Gróf Károlyi-utca 22. sz.) kell beküldeni.

7. A pályázat eredményének közzétételéről, ugyszintén az egyetemeken történő kihirdetéséről a Liga Kisebbségi Szakosztálya gondoskodik.

8. A Liga Kisebbségi Szakosztálya fenntartja magának azt a jogot, hogy bárhol közölhesse, vagy kiadja a pályadíjat nyert munkákat.

Pályatételek:

A romániai magyar kisebbség és Rumánia ismertetésére vonatkozó tételek.

1. A magyarság helyzete Dél-Erdélyben és a Bánságban.

2. Az erdélyi magyar szörványgondozás gyakorlati rendszere.

3. A román egyetemi ifjúság 1930—1940 között. Szervezetei, szellemi élete, mozgalmái.

4. A román görögkeleti és román görög katolikus egyház Erdélyben a román nemzetiségi eszme szolgálatában.

5. A románok telepítései, különös tekintettel az erdélyi telepítésekre.

A felvidéki magyarság és Szlovákia ismertetésére vonatkozó tételek.

1. A magyarság helyzete Szlovákiában.

2. Szörványmagyarság a visszatért Felvidéken és a szörványok gondozásának gyakorlati rendszere kulturális, gazdasági és társadalmi téren.

3. A szlovák keresztény egyházak a szlovák nemzeti eszme szolgálatában.

A horvátországi magyarság, valamint Horvátország és Szerbia ismertetésére vonatkozó tételek.

1. A magyarság helyzete Horvátországban.

2. A horvát egyetemi ifjúság 1930—1940 között. Szervezetei, szellemi élete, mozgalmái.

3. A szerb egyetemi ifjúság 1930—1940 között. Szervezetei, szellemi élete, mozgalmái.

4. A szerb görögkeleti egyház a szerb nemzeti eszme szolgálatában.

5. A jugoszláv földreform a visszatért Délvidéken és annak felszámolása.

Gazdasági tételek:

1. A Duna gazdaságpolitikai jelentősége, a délkeleturpai államokkal kapcsolatban.

2. Ipari együttműködés lehetősége és szükségessége a Dunamedencében.

3. A magyar közlekedés fejlesztése a Balkán-államokkal való gazdasági kapcsolat érdekében.

4. Budapest, mint Délkelet-Európa közlekedésének vasuti- és hajózási termézetes központja.

Műszaki tételek:

1. Műszaki alkotások Erdélyben 1920—1940 között (vagy műszaki alkotások a Felvidéken vagy a Délvidéken).

2. Erdély vízienergiái s azok célszerű felhasználási módja, ideértve a megszállott területeket is.

Egyéb tételek:

1. A bolgár egyetemi ifjúság 1930—

1941 között. Szervezetei, szellemi élete, mozgalmái.

2. A magyar egyetemi ifjúság szervezetei és mozgalmái az utóbbi években. A jövőre irányuló feladatai.

3. A román ifjúság szerepe és feladatai a külföldi egyetemeken.

4. A magyar ifjúság szerepe és feladatai a külföldi egyetemeken.

5. Az utódállamok értelmiégi ifjúságának szerepe a katonai előképzésben.

6. Testnevelés és sport az utódállamokban — a nemzetnevelés szolgálatában.

7. A magyarországi nemzetiségek egészségügyi intézményei (feldolgozhatók külön is, egy nemzetiség egészségügyi intézményei).

8. A kisebbségi magyarság egészségügye és egészségvédelme (feldolgozhatók a határon túli magyarág bármely csoportjának egészségügye).

9. A népszaporodás alakulásának tanulmányai különös tekintettel a magyarságra és a környező népekre.

10. Az idegenforgalom jelentősége a Székelyföld gazdasági élete szempontjából.

11. Az 1938. évtől bekövetkezett események hatása a kisebbségvédelemre, különös tekintettel a határon túli magyarság helyzetére.

A július havi cukor-, liszt- és kenyérgyárak kiosztása

Az 1942. évi július hó 1-i élelmiszerjegyek kiosztása alkalmával a rendes kiosztású, 12 hétre szóló cukor, kenyér, liszt, zsir és petróleum jegyek kerülnek kiosztásra.

Az 1942. július hó 1-től érvényben levő cukor, kenyér, liszt, zsir, illetve petróleum jegyeket az eddigi gyakorlattól eltérőleg nem postán, hanem házról-házra, a háztulajdonosok részére fogják a Közélemezési Hivatal tisztviselői kikézbesíteni.

Kivételt képeznek az Óssi-telep és a Hegyközség lakossága, valamint a Váradvelence-i külterületi rész, mely a Szent István-tér, Szent Jeromos-u., Beethoven-u. és a Sebeskörös folyása között terül el.

A Hegyközség lakossága, mely terület magában foglalja a Budapest—Köszvéri vasutvonalától a váradi szőlőhegyek felé eső területet, a Ritók-utcai elemi iskolában, az alatt felsorolt napokon, a következő sorrendben vehetik át 1942. július 1-től 1942. szeptember 31-ig érvényes élelmiszerjegyeket:

1942. június hó 20-án a Hegyközséghez tartozó, alább felsorolt utcákban lakó háztulajdonosok, vagy megbízottjaik jelenhetnek meg élelmiszerjegyeik átvétele végett:

Alsókörösoldal, Izabella, Dr. Székely István, Seregély, Csillaghegyi-út, Tárnok, Felsőkörösoldal, Felsőgörögoldal, Csopaky-út, Muskáti, Egressy Gábor, Csendőr, Bakocs Tamás, Apolló, Alsógörögoldal, Ostrom-Nagy-sötétág, Alsótörkölyméro Tüdőszanatórium-út, Méhes, Bakator, Uzsoki, Pipa, Kikelet, Felsőtörkölyméro, Tavasz, Vadvirág, Napsugár és Széna-út.

Június hó 22-én:

Alsódorongos, Csobánc, Sövény, Mogyoró, Felsődorongos, Pengő, Cserfa, Tölgyfa, Kán-út, Szüret, Barack, Bolgár, Almás, Szilvás, Sáros, Kigyó, Ujbercecs, Bihari-hágói-út, Báza, Rozs,

Órnagy-utca, Ördögös, Százados, Werdi, Pályi-út, Réti Károly, Mélyárok, Sztupa-sikátor, Kadarkautca, Ritzkó, Ermelléki, Röntgen, Badacsony, Puttony, Szedő, Rác Mihály és az Aranyhegyi-út.

Június hó 23-án:

Ilosvay, Szép Ilona, Benedek Elek, Szent Gellért, Gyimes, Ösvény, Hegyesi Márton, Gorovey, báró Jósika Miklós, Juhász Gyula, Koszoru, Homonna, Nagy itce, Petőfi Sándor, gróf Frigyes és Koch Róbert utcák, Korányi Frigyes, Semmelweis, Sip, Bölönyi Sándor, Kuncz Aladár, Bosnyák, Hontéllusz Florián, Galagonya, Szerencse-utca.

Június hó 24:

Golgota-utca, Kálvária-utca (az 1. számtól kezdve a Száldobágyi határig), Vörösmarthy-utca (az 1. számtól kezdve a Kálvária-utcaig), Torborzó, Toroczko és Úteg-utcák.

Az Óssi-telep háztulajdonosai, illetve megbízottai a következő sorrendben jelentkezhetnek élelmiszerjegyeik átvétele végett az Óssi-telep állami elemi iskolában:

Június hó 26-án:

Akác, Alkotmány, Ambrus Zoltán, Almos vezér, Bajnok, Bánk Bán, Berzsenyi Dániel, Bulcsu vezér, Czenczi, Kertész, Csatlós, Csányi Darányi Ignác, Dávid Ferenc, Doberdó, Csedy utcák, Eskü-tér, Előd vezér, Perényi Ferenc utcák.

Június hó 27-én:

Gaál Mózes, Géza fejedelem, Hajdu vezér, Hét vezér, Himffy, Huta ve-

zer, Isaszeg, Isonzó, Honvéd, Ipolyi Arnold, János Pannonius, József Nádor, Katona József, Keszthelyi Zoltán, Klebelsberg, Konti püspök, Kosztolányi, Krizsa János, Kun vezér utcák.

Június hó 30-án:

Miklós, Mester, Mónus-telep, Nap, Nefeletjs, Nyár, Ond vezér, Pekár Gyula, Roham, Sipos Orbán, Székelyhadosztály, Taksony fejedelem, Tass vezér utcák, továbbá Tarkányi emlék, Tóthötöm vezér, Thököly-út, Tulipán, Tűzharcosok-tere, Vadász, Vajda Hunyad, Virág, Zágonyi Dezső és Óssi-állomás.

A Váradvelence-i külterületi rész, amely magába foglalja Smetka György-utcától, Szent István-tér, Szent Jeromos, Beethoven, Barabás Béla és a Sebeskörös által határolt városrészt, élelmiszerjegyeik átvétele végett a háztulajdonosok, illetve megbízottai a következő sorrendben jelentkezhetnek a Sánc-utcai elemi iskolában:

Június hó 22-én:

Ányos Pál, Balogh Máté, Barabás Béla, Baranyai, Bánság, Bencze, Berkovits Agoston, Bogár, Bojtár, Brassay Sámuel, Czárán Gyula, Csónak, Déva, Erdély, Éva, Garas, Gát, Gém, Kálmán és Gulyás utcák háztulajdonosai vagy megbízottai.

Június hó 23-án:

Gyár, Hid, Hodossy Miklós, Hollós, Iskola, Jázmin, Köszvéri utcák háztulajdonosai, illetve megbízottai.

Június hó 24-én:

Késmárk, Kőbánya, Kut, Limanova, Lippa, Lúcs, Lugos és Mátyás király-út (az 1-es számtól kezdve) háztulajdonosai, illetve megbízottai.

Június hó 25-én

Matróna, Margit, Mező, Méhes-telep, Méliusz Juhász Péter, Murok, Muhi-pusztá, Nagyenyed, Nyitra, Orgona, Pacsirta, Pillangó, Pusztaszer, Ráday Gedon, Révay, Rigó-mező

utcák háztulajdonosai, illetve megbizottjai.

Június hó 26-án:

Sorompó, Szeben, Szent István-tér. Smetka György, Szöllős, Temesvári Szent Jeromos, Szerák téglagyár, és Templom utcák háztulajdonosai, illetve megbizottjai.

Június hó 27-én:

Téglagyár, Torda, Trencsén, Tükör, Váravelencei vasútállomás, Vasut, Vaskóh, Váltó, Velence-part, Vérmező, Világos, Zátany, Zászlós, Zágonyi, Áldás, Br. Bosóky, Fővény, Fényes Elek, Gazdász utcák háztulajdonosai, illetve megbizottjai.

Június hó 30-án:

Dr. Károly Irén, Oláhapáti-út, Röpülő-tér, Vucskics százados és Ürögdi-út háztulajdonosai, illetve megbizottjai.

Az élelmezési jegyek a fent megjelölt helyeken naponta reggel 8. órától délután két óráig vehetők át a háztulajdonosok, illetve megbizottjaik által. Minden háztulajdonos, illetve megbizottja a jegyek átvételére köteles magával hozni a házban lakók vásárlási könyveit, a lakók hatósági nyilvántartását, valamint az 1942. július hó 1-ével lejárt élelmezési jegyek kísérőlapját, melynek felmu-

tatása ellenében a háztulajdonos, illetve megbizottja átveheti az 1942. évi július hó 1-től 1942. szeptember hó 31-ig érvényes bíró élelmezési jegyeket, melyeket 24. órán belül köteles a ház lakóinak átadni és a kísérő-lapon elismertetni.

Minden esetleges, időközben történt változás miatt az indokoltan át nem adott élelmezési jegyeket a kiosztást végző háztulajdonos 48. órán belül, elismervény ellenében köteles visszaszolgáltatni Nagyvárad thj. város Közelelmezési Hivatalának.

Felhívom a háztulajdonosok, illetve megbizottjaik figyelmét, hogy azokban a városrészekben, ahol az élelmezési jegyeket házról-házra fogják a Közelelmezési Hivatal tisztviselői kikézesíteni, hogy a kikézesítési idő alatt az 1942. június hó 15-től 31-ig az általuk kezelt ház nyilvántartó könyve bármikor a kikézesítést végző tisztviselőknél rendelkezésre álljon.

A háztulajdonos, vagy megbizottja a fenti rendelkezések pontos betartásáért és az általuk átvett élelmezési jegyek rendezetlenszerű szétosztásáért büntetőjogi felelősséggel tartoznak.

Nagyvárad, 1942. június hó 12-én.

Dr. SOÓS ISTVÁN sk. polgármester.

Letartóztatások a keresztlevélhamisítás ügyében

Budapestről jelentik: Néhány nappal ezelőtt Pílicsában magyarán keresztlevélhamisítási bűnügyet lepleztek le. A gyanúsítottak közül a pestvidéki törvényszék vizsgálóbírója előzetes letartóztatásba helyezte Sárosi (Schwartz) István állásnélküli magántisztviselőt, Gada Magda tisztviselőnőt, Gábor (Grünfeld) Jenő felfüggesztett ügyvédet, Relle (Rosenfeld) Viktor budapesti textilkereskedőt, Jakab Gábor pílicsai plébánost, Fried Sándor budapesti

mérnököt és feleségét, Szántó Aladárné háztartásbelit. A rendőrség a kispesti Wekerle-telepi keresztlevélhamisítási ügyben is befejezte a nyomozását. A pestvidéki törvényszéken az előzetes kihallgatás után letartóztatásba helyezték Bogdán Gyula Wekerle-telepi református lelkészt, Bonder Zoltán kispesti rabbit, Schlésinger Sándor pestkörüli földbirtokost és feleségét, Király Pál szakíró, az egyik közgazdasági lap volt munkatársát.

Férfi ruhákat használ-
takat, legjobb áron
vehet, eladhat

MOLNÁR

használtruha üzletében
Bémer-tér 1 (udvarban)
Hívásra házhöz jövök

RÁDIÓ

VASARNAP, JUNIUS 14.

Budapest I.

- 8.00 Fohász. Szózat. Reggeli zene.
- 8.45 Hírek.
- 9.00 Unitárius istentisztelet a Koháry-utcai templomból. Igét hirdet Szent-Iványi Sándor vezető lelkész.
- 10.00 Református istentisztelet a Kálvin-téri templomból. Igét hirdet Murakózy Gyula lelképásztor.
- 11.00 Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve-templomból. A szentbeszédet mise után Mátrai Gyula dr. papai kamaras, az Örökimádás templom lelkésze mondja.
- 12.15 Levente-műsor.
- 12.55 Szvatkó Pál előadása.
- 13.10 A Mária Terézi 1. honvédegyalozred zenekara.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.00 A Földművelésügyi Miniszterium

rádióelőadássorozata.

- 15.45 Weidinger Ede szalonzenekara.
  - 17.20 Radics Gábor jazz-együttese.
  - 17.40 Vikar Béla új csevegése.
  - 18.10 Honvédeink nótát kérnek.
  - 19.20 Tánc- és filmdalok.
  - 20.05 A magyar-horvát válogatott labdarugómérkőzés második félidőjének közvetítése.
  - 20.50 Két vidám egyfelvonásos.
  - 21.40 Hírek, Iversenyeredmények.
  - 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
  - 23.25 Magyar nóták.
- Budapest II.**
- 11.15 Farkas Sándor cigányzenekara.
  - 12.15 Az 1. honvédegyalozred zenekara
  - 15.00 Radics Gábor jazz-együttese.
  - 18.40 M. kir. Honvéd Haditűdősítő sz. ad közleménye.
  - 19.05 Boccherini: Vonósnégyes.
  - 19.20 A német líra száz esztendeje.
  - 20.00 Hírek.
  - 20.10 Zenekari művek
  - 22.00 Rendőrszenekar.

HÉTFŐ, JUNIUS 15.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Zene.
- 10.15 Operatűrészetek.
- 12.20 Zsolnay Gitta ének.
- 12.10 A 2. honvédegyalozred zenekara
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt rádiószolgálat.
- 15.20 Balázs Kálmán cigányzenekara.
- 17.15 Mindnyájunk gondjai.

Péctelje a keresztény ipart'

- 18.10 Kis munkásgyermekek köszöntik az édesanyját.
  - 18.30 Hervath Jenő jazzegyüttese.
  - 19.20 Nagykovácsi Ilona ének.
  - 20.25 Az Operaház zenekara
  - 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt rádiószolgálat.
  - 23.25 Farkas Béla cigányzenekara.
- Budapest II.**
- 19.00 Lengyel Tamás felolvasása.
  - 19.35 Német nyelvoktatás.
  - 20.00 Hírek.
  - 20.10 Kedvelt hanglemezek.
  - 22.10 Illiczky László tánczenekara.

KEDD, JUNIUS 16.

Budapest I.

- 6.40 Ebresztő. Torna. Hírek Zene.
- 10.15 Sovinszky László szalonzenekara.
- 11.20 Hangszerszólók és dalok
- 11.40 Divattudósítás.
- 12.10 Országos Postászenekar.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Művészlemez.
- 15.20 A kassai rádió műsorából.
- 16.15 Gyermekdelután.

- 17.15 Hangképek a Fényes cirkusz műsorából.
- 17.40 Szentgyörgyi Gusztáv előadása.
- 19.05 Clementis Klára zongorázik.
- 19.20 Külügyi negyedóra.
- 19.35 Kékes Irén és Mindszenti István ének, kíséri Farkas Jenő cigányzenekara.
- 20.10 Szádeczky-Kardos Tibor előadása
- 20.30 A három Strause-fivér Pesten. Irta és összeállította Morin Adorján.
- 22.10 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Tánczene.

Budapest II.

- 17.15 Ruzsin hallgatóinknak.
- 17.40 Szól a katonabanda.
- 18.05 Mezőgazdasági félóra.
- 18.30 Olasz nyelvoktatás.
- 19.00 Mellek Béla zenekar.
- 20.40 A Nemzeti Zenede évszázad vizsgálja a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből. A szünetben kb.:
- 20.25 Hírek, ügétversenyeredmények.
- 20.15 Szórakoztató zene.

A korai csirke termelői és fogyasztói ára

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátásügyi miniszter június 13-án kiadott rendeletében megállapította a korai csirke árát. A korai újdonságnak számító csirke eddig mindig drágább volt, mint a nagyobb csirke. A rendelet kimondja, hogy a megállapított árak csak a darabonként 80 dekáznál könnyebb, tehát ténylegesen korai csirkénél számíthatók fel, míg az ennél nehezebb, de esetleg idejeltetésű csirke is csak az érvényben lévő 2.50 pengős kilogrammonként adható el, amelyhez csak

a kereskedői hasznot lehet hozzászámítani. A korai csirke termelői árát a közellátásügyi miniszter 1942 július 1-ig 4.20 pengőben, augusztus 1-ig 3.50-ben állapította meg augusztus 1 után a 80 dekáznál könnyebb csirke is, csak a 2.50-es termelői áron hozható forgalomba. A rendelet szerint a fogyasztói árak a következők: Vidéken piacon: élő csirke 4.40 pengő, vágott csirke 5.60. Vidéken nyílt üzletben: élő csirke 4.60, vágott csirke 5.80 P.

APROHIRDETESEK

Lakás

Keresek új háznál két üres szoba, fürdőszobás lakrészt, teljes ellátással. Cím: a kiadóba kérek. 593

Kiadó egy elegáns butorozott szoba, fürdőszoba használattal azonnal Hitler utca 15. II. 6. Babik. 592

Hülönfélé

Izletes konyha, jó borok Mátyás-étterem kerthelyiségében. Szilágyi Dező utca 5.

Hirdetmény. Nagyváradihoz közel, Körösszegapáti határában, Kutas pusztán 76 katasztrális hold buzatermő prima birtok, tanya és gazdasági épületekkel bérbeadó. 2 miza buzaholdaként. A mostani bérió Balogh intéző. Told. Komoly igénylők irjanak dr. Harasztné, Budapest, Városmajor-u. 18. 547

Fizetővendégnek menne tisztviselő hegyes-erdős vidékre júliusban. Ajánlatot „Szerény” jellegre kér a kiadóba. 574

Adás-vétel

Eladó jókarban levő hálószoba butor. Tompa Mihály-utca 54. 585

Keleti perzsa ebédlőszőnyeg, komplet ebédlőbutor eladó. Megtekinthető 2-5 óráig, Gerliczy-utca 12. 591

Eladó ablak 105x155 modern redőnyös, borítással fehérre festve, majdnem új. Megtekinthető: III. Koppányi-u. 8. sz. 579

30.000 darab új téglá eladó. Cím a kiadóban. 500

Eladó költözés miatt jutányosan egy hentes pult köllappal és rézfogasokkal. Szőlőtelep-u. 10. 496

LEBONTÁSRA eladó szoba, konyha, előszoba, speizos téglaház. Téglavető-utca 92.

ALLAST keres, hirdessen a Magyar Lapokban.

Allást keres

Jegyzőségi kisegítő munkaerő némi gyakorlattal állást keres. Ajánlatokat „Korrekt” jellegre a kiadóba kérek. 587

Molnársegéd, jobb családból állást keres. Ajánlatot „Megbízható” jellegre a kiadóba kérek. 588

Allást nyec

Kovács segédekét keresek azonnalra Sztaroveszky-u. 10. Koppacs István. 586

Fuvarosokat keresünk téglá és cserépszállításra. Star téglagyár. 590

Munkásokat azonnalra felvesz. Star téglagyár. 589

Egy bentlakó mindenest azonnali belépésre felveszek. Lukács Gy-u. 40. selyemtenyészési felügyelőéég. 580

Ügyes kifutófiut azonnalra keres Major fotózlet, Nagy Sándor-u. 583

KIADÓTULAJDONOS:

SENET LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: rielős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dező-utca 5. szám.